

A BEVÁNDORLÓ

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

VI. évfolyam. 74. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., CHICAGO, Ill., KEDD, 1906

SEPTEMBER 14-én.

VI. Year. No. 74.

FALAKON KIVÜL

A MAGYAR POLITIKAI ÉLET AMERIKAI TÜKRE.

Kossuth Ferenc, miután Marienbadban Edward angol király vendége volt, egy újságíró előtt a magyar politikai helyzetéről így nyilatkozott:

— A jelenlegi magyar válságnak oka abban van, hogy bárha a magyar képviselőház többségének olyan programja van, amely a fennálló és ő felsége által szentesített törvényeken alapszik, mindazonáltal ezt a programot most megvalósítani nem lehet. Minden alkotmányos országban a parlament többségének megvan az az erkölcsi joga, hogy parlamenti kormányt alakítson; Magyarország azonban a függetlenségi párt nem juthat abba a helyzetbe, hogy a kormányt ő alakítsa meg. A válság másik oka az, hogy a képviselőház többsége a koalíciós kormány lemondása után nem vehette át a kormányalakításra való megbízást. E két tény mindegyike külön-külön is elég súlyosan esik a latba, de ennek a két ténynek együttvéve akármelyik parlamentaris országban is válságot kellett volna előidéznie. Azt a válságot, amely ebből a két tényből előállt, csak nagy nehézségekkel lehet majd megoldani. Ha ugyanis a korona a függetlenségi párt programját nem akarja elfogadni és erre a párt nem akarja a kormányzást rábízni, akkor nem tehet mást, mint hogy a képviselőházat feloszlatja és megkísérli, hogy az új képviselőházban tegyen szert olyan többségre, amelyet nem kötnének azok a nehézségek, melyekkel a jelenlegi többség küzd. Nem lehet kétséges, hogy ha a képviselőházat feloszlatnák, a függetlenségi párt az új választásokból számbelireg még sokkal nagyobb erővel és olyan elemekkel térne vissza, melyek a jelenlegi többségnél is intranzigensebbek volnának. Az én meggyőződésem az, hogy a jelenlegi képviselőháznak kell — még mielőtt feloszlatnák — a választójog reformját megoldania, annyival is inkább, mivel ilyen irányban tétetett ígéret nemcsak a koronának, hanem a nemzetnek is. A pártok legközelebbi kötelessége, hogy a választójogi reformot oldják meg. Bármely képviselőháznak is ez volna a közvetlen feladata és a többi függő kérdéseket egy új Háznak kell megoldania.

Arra a kérdésre, hogy vajjon a miniszter azt hiszi-e, hogy a választói reformot még a jelenlegi kormány megoldhatja-e és hogy az Andrássy-féle választójogi javaslatnak egyáltalában van-e kilátása arra, hogy törvényyé váljon, Kossuth ezt felelte:

— Bizonyára törvényyé válhat az Andrássy-féle javaslat is, de csak azzal a feltétellel, hogy azt bizonyos módosításoknak vetik alá.

A hírlapíró ama kérdésére, hogy vajjon Andrássy maga hajlandó-e javaslatát ilyen módosításoknak alávetni, Kossuth ezt válaszolta:

— Igen, Andrássy megtehetné ezt. Arra a kérdésre azonban, hogy a parlament egész jelenlegi összetételében keresztül vihetné-e még a választói reformot, Kossuth kitérőleg felelt.

Arra a kérdésre pedig, hogy a megfelelően módosított Andrássy-féle javaslat legfeljebb milyen nem ütközne-e nehézségekbe, ilyenformán nyilatkozott Kossuth:

— Nem hiszem, hogy itt nehézségek támadnának.

A hírlapíró azután azt kérdezte, hogy a delegációk az őszel összeülnek-e? Erre a következő volt Kossuth válasza:

— Ha a magyar válságot valamiképpen kielégítő módon meg nem oldják, akkor ez a delegációknak nagy nehézségeket fog okozni.

Ezután a függetlenségi pártban felmerült fontos jelenségek kerültek szónyegre, így többek között gróf Apponyi Albert személye is.

— Gróf Apponyi Albertől sok tekintetben helytelen vélemények vannak elterjedve — mondotta Kossuth. — Köztem és Apponyi között a legnagyobb egyetértés uralkodik. Nekem soha lehetett és sohasem volt rá panaszom. Én csak azt mondhatom róla, hogy Apponyi Albert nagyon nemes karakter. Apponyi személyes vallásosságát sokan a klerikalizmussal tévesztik össze. Én bizonyára szabadgondolkodó ember vagyok, de azt mondhatom, hogy Apponyi nem klerikális. Ő személyes ragaszkodását az egyházzal szemben sem viszi bele a politikába. Mint már mondtam, a viszony köztünk a legkitünőbb; teljesen egyetértünk, dacára annak, hogy vallásosság tekintetében egyáltalában nem vagyunk egyformák.

Igy nyilatkozik Kossuth Ferenc. Nem okáda a nemzetiszini frázisokat, nem bujt párduekcaezagányos kuruczjelmezbe, nem ütötte a nagydobot, a ezintányért, nem handabandázott a véres karddal, nem ordította tele torokkal, hogy: veszélyben a haza! — Egyszerűen, keveset, szentelően beszélt, szavain azonban a hideg és okos számítás, vaslogika, könyörtelen őszinteség nappali világossága szűrődik át. Aki ezt a nyilatkozatot komolyan és mélyen értelmezi, az előtt minden vásári túlkölségnél világosabban rajzolódik ki a megdöbbentő valóság, hogy igazán veszélyben van a haza! Ahol „minden alkotmányos országban többségi erkölcsi joga, hogy parlamenti kormányt alakítsa” — nem érvényesülhet, lehetetlen, hogy érvényesüljön, ott a hazát, már nagyobb veszélyben elképzelni is lehetetlen! Itt csak két választás lehet: forradalom, vagy egységes, általános, csendes és folytonos nemzeti munka! A királyi szó és akarat megdönthetetlen Magyarországban, a nemzet széttagolt, eszalódott, fáradt és bizalmatlan. A fejlődés pang, a visszaesés általános, a forradalom tehát lehetetlen. Marad a munka! Dolgozni! Megtartani a magyar nemzetet a modern élet feltételeivel, nagy és biztos nemzeti vagyonnal, erővel, iparral, mezőgazdasággal és kereskedelemmel. Tömörülni és dolgozni! Ezt mondja Kossuth Ferenc és ezt érzi, ezt óhajtja az a fáradt, beteg, de pihenni és élni vágyó nemzet!

Új választás lesz és kompakt kormányzó többség alakul. Justh és Kossuth nem haladhatnak többé egy uton, mindezt eleve megjósoltuk. A bankot kukorékolással nem lehet biztosítani, mert a császár a kakasokat egyszerűen szétkergeti az utolsó pillanatban, mikor eldölne a bank sorsa. A császárnak látnia kell, hogy az új választás Kossuth mögé nagyobb és biztosabb táborhoz. A császárnak tudnia kell, hogy Kossuth szava egy komoly, higgadt, megbízható, politikai pártfalanxnak a megdönthetetlen hitvallása. A császárnak tudnia kell, hogy azt meg nem bonthatja, semmiféle koncepcióval szét nem keritheti. A császárnak előbb szentesítenie kell egy választótörvényt, mely lehetetlenné teszi neki, hogy a kasztko felborításával fojtsa meg a nemzeti aka-

ratot. — Ha ez mind megtörtént, akkor ellensúlyozva lesz a császár korlátlan hatalma és akkor megszűnik az a magyar nemzeti bank!

A Felsőmagyarországi Közművelődési Egyesület ezidei közgyűlésén sirámos panasz indult országos körútra.

„Nincs meg, vagy legalább is aránytalanul kicsi nálunk a „eselekvő” műveltség, — mint ahogy Wesselényi báró magát kifejezte. — Ez az a panasz. A „eselekvő” műveltség alatt amaz elemet értik, amely eléggé érett politikaiagi arakra, hogy meggyőződését nem a szívnek szavak és füleket csiklandozó nagyhangú szavak után, hanem belátása és esze után irányítsa. Amint azt Magyarország jelenlegi szomorú helyzete bizonyítja: ez a „eselekvő” műveltség ezideig tényleg vagy nagyon kevés volt odahaza, vagy nagyon hallgatott. Ennek okát pedig abban kell keresni, hogy otthon még erősen tartja magát az osztályrendszer, sőt nemcsak születés, hanem vallás szerint is még javában divik a megkülönböztetés. A hivatalnok-elem, ezek a kötött falathoz láncozott szegény és többnyire elvtelen emberek nem számítanak, a munkásnak pedig nincs demokratikus tere a hazafias, komoly politikában, hanem elégedetlenségével valóssággal beleütik a szocializmus karjaiba.

Árbócz.

Valami, ami még nem volt.

Részvénytársaság a halottak feltámasztására.

Egy magát tudósának nevező osztrák ember, névszerint Thaddeus Tietze nagy hállára kötelezte a halandó emberiséget, ha állítása valóban bizonyul. Az emberiség boldogságát tudvalevőleg eddig főleg az akadályozta, hogy bizonyos előre nem látható időpontban itt kellett hagyania az árnyékvilágot, s oly helyre kellett költöznie, ahonnan nincs visszatérés. Ezen a bajon van hivatva segíteni Tietze találmánya, aki olyan élet-elixirt talált fel, mely a halottakat feltámasztja.

Tietze azt mondja, hogy mindenkit, aki erőszakos halállal halt meg, a halála bekövetkezése után öt órán belül képes új életre ébreszteni. Tietze a találmány kihasználására most részvénytársaságot akar alapítani, amelyhez vállalkozó szellemű tőkepenészeket keres. A fődolog azonban a tőke, s nem a vállalkozó szellem. A feltaláló reméli, hogy találmánya tökéletesítésével nemcsak erőszakos halállal kimultakat, hanem bármely halottat is képes lesz feltámasztani.

Hogy a találmány jóságát kipróbálták-e már, arról a hírforrás nem nyilatkozik.

A főherceg áldozata.

Öngyilkos főhadsegéd.

Egész Európában nagy feltűnést kelt gróf Szeptyeki Szaniszló, Ferenc Szalvátor főherceg főhadsegédének öngyilkossága, melyet ez a morvaországi nagy hadgyakorlatok területén követett el. A tett egy szerencsétlen összetűzés eredménye, mely a főhadsegéd és a főherceg között folyt le. Ez utóbbi erős kritika alá vetette a főhadsegéd működését, sőt állítólagos kötelességmulasztásáért erős dorgálásban részesítette.

HARRIMAN MEGHALT

EGY CSODÁS AMERIKAI KARRIÉR VÉGE.

Edward H. Harriman, a komor, kevésszavú ember, akit lángesze és fáradságtalan energiája a vagyon és hatalom olyan szédítő magaslataira vitt, melytől királyok, császárok fölé emelte, tizenhat óriási társaság elnöke, s intező szelleme még huszonhét nagy társaságnak, 65.000 mértföldnyi vasut korlátlan ura, s több, mint kétezer millió dollár idegen pénz kezelője, mintegy hétszáz millió dollárnyál délből meghalt ardeni remek lakában.

A halál beálltát hosszú, kétségbeesett küzdelem előzte meg, amelyet orvosai fejtek ki azért, hogy életét megmentsék, vagy legalább is meghosszabbítsák. Nem használt azonban az oxigén mesterséges belélegzése sem, s a gyorsan közeledő halál nem lehetett visszatartani.

Harriman régtóta szenvedett gyomorbetegségben. Csak nemrég érkezett vissza Európából gasteini kurájáról, ahol kezelőorvosa, egy híres specialista azt a különösen hangzó, de igaz diagnózist állapította meg, hogy a nagy pénzkirály baját a kellően ki nem elégitett éhség okozta. Ugyanis Harriman olyan erősen dolgozott egész életét át, hogy nem vett magának elegendő táplálkozást, s a hiányos táplálkozás következtében testi szervezete fokozatosan gyengült és rongálódott. A bekövetkezett vég nem volt egyéb, mint egy megviselt, elkopott ember összeesése, amely a tulhajtott munkát természetszerűen követte.

Harriman életrajza.

Harriman pályafutása egyike volt a legesodálatosabbaknak, amelyet az amerikai pénzkirályok életében tapasztalhatunk. Született 1848 évi február 25-én Hempstead-ban, L. I. Egyike volt egy szegény falusi lelkész hat gyermekének, aki évi kétszáz dollár fizetés mellett tengődött.

Szüleinek rendkívüli szegénysége miatt iskoláit hamar ott kellett hagynia. Tizenégy éves korában egy Wall Street-i borsezőnyök irodájában kifizető-fiu lett. És ez volt a kezdete a tüneményes sikerű ember pályafutásának.

A fiu gyorsan emelkedett. Folyton figyelte a részvények árhullámzását, s a csekély fizetéséből megtakarított összeggel folyton spekulált. Tizennyolc éves korában könyvelő lett az ügynök irodájában, s része volt az üzletben. Huszonkét éves korában már tagja lett a new yorki értéktőzsdének; ő volt akkor annak legfiatalabb tagja.

Tervei mindig nagyszabásúak voltak, szelleme mindig éber, s optimizmusa megintáthatatlan volt. Mindig nagy bizalma volt önmagában, s az Egyesült Államok jövőjében.

Volt egy gazdag nagybátyja, Oliver Harriman. Midőn ez felismerte a fiu lángeszt, elkezdte segíteni operációiban, s csakhamar mindketten roppant vagyont halmoztak össze.

Harminezket éves volt, midőn először a vasutas pályára adta magát. Ekkor választották az Illinois Central igazgatóságába, s tulajdonosa lett egy kis vasutnak a Lake Ontario. A vasut ez időben nem hozott semmi hasznot tulajdonosainak, mire Harriman szervezte, s olyan jól vezette, hogy rövid idő alatt annak jövedelme fokról-fokra emelkedett.

A borsezőnyököséggel felhagyott, s teljesen az Egyesült Államok vasutainak fejlesztésére adta magát. Hogy milyen eredményrel, azt mindenki tudja. A vasutak fejlesztését husz évig ernyedetlenül folytatta, kihezette, elkopatva testi

szervezetét, táplálva esodálatos elméjét, amelyvel az Egyesült Államok vasuti térképét évről-évre változtatta. Ennek a fejlesztésnek története regényesség dolgában minden írói képzeletet felülmul. Eppen olyan időben kezdődött, amidőn az amerikai-spanyol háború küszöbön állott, s a vasutaknak nagy forgalommal kellett megbirkóznunk.

Harriman mindezt előre látta, s bár igazgató-társai helytelenítették a pénzügyi Napoleon eljárását, ő beleegyezésük nélkül új felszereléseket rendelt, s a Kuhn, Loeb és Társa cég, mely vakon bízott Harriman lángeszében, fizette a költségeket.

A Harriman vasutjának részvényei rögtön emelkedni kezdtek. Az Union Pacific fontos vasut volt, mely egy gazdag ország szívében vezetett keresztül, s Harriman arról ábrándozott, hogy azok a fénylő acélsínek valamikor az Atlanti oceántól a Pacific oceánig terjednek.

Harriman megérette ábrándjai megvalósulását.

Mert Harriman nemcsak rideg, számitó, fáradságtalan munkás, hanem álmódó is volt. Ezekhez a vívmányokhoz olyan képzelőtehetségre volt szükség, mely képes a jövőbe látni, s a jövő alakulásait, fejleményeit megjósolni. Harriman képes volt messzebb látni mint társai, s ezek gyakran örültek tartották fantasztikusnak tetsző képzelődései miatt, melyek azonban mind valóra váltak.

Midőn hatvanadik születésnapja alkalmából üdvözölték, azt mondta:

— Amint öregszem, mind kevesebbet gondolok a pénzre, s többet embertársaimra.

Ez talán beismerése volt annak, hogy akkor, midőn fenyegető betegség környékezte, belátta, hogy roppant sikerei dacára nem talált boldogságot, megelégedést az életben. Rendelkezésre állott vagyon, hatalom és minden, amit pénzzel meg lehet vásárolni, de embertársaira csak annyiban gondolt, amennyiben azok vonatkozásban voltak roppant vállalatival. Csak későn kezdte azokat nem mint eszközöket, hanem mint embertársakat megbeesülni.

Szerellem áldozata.

Magyar katona öngyilkossága New Yorkban.

Egy állítólagos volt magyar katonatiszt, Nemes József, áldozatul esett a szerelmnek. Vasárnap délután a 12-ik utca 516. szám alatti lakása előtt, az utcán, fűbelölte magát. Mikor a mentőköcsi a véres tett színhelyére érkezett, a mentő orvos már csak a beállott halált állapíthatta meg.

Azt mondják, hogy Nemes József azért vált meg a katonaságtól és azért jött ki Amerikába, mivel szegénysége folytán nem bírta szívének választottját, aki állítólag Kálmán Ilona névre hallgat és Budapestben él, feleségül venni. Itt New Yorkban akarta megkeresni a családalapításra szükségességeket.

A minap levelet kapott arájától, amelyben ez kijelenti, hogy most már más szeret s hogy ezt a másikat fogja legközelebb az oltárhoz követni. Az ekképp rutul kijátszott férfit az család a halálba kergette.

NEMETH JÁNOS

V. CSASZARI ÉS KIRÁLYI KONZULI ÜGYVIVŐ, A LEGREGBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PÉNERŐLDŐ ÉS HAJÓJEGY-ELARUSÍTÓ BANKAR AMERIKÁBAN, A HONFITÁRSÁK MINDEN NÉVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LEKLIKMERETESN JAR EL ÉS EZÉBT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZA FORDULJON. ARJESTERKEKERT, BORITÁKOKERT, ÉRT, VALAMINT MINDEN FELVILÁGOSÍTÁSBERT IRJON E CZIMEN:

JOHN NEMETH, BANKER, 457 Washington St., New York, N. Y.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

KÉT NYILATKOZAT KOVÁCS LAJOS NEW YORKI PLÉBÁNOS ÉS LAJOS SZERKESZTŐJE DOLGÁBAN.
A Bevándorló olvasói emlékeznek arra az áldatlan polémiára, amely ez év elején köztém és főt. Kovács Lajos new yorki római kath. magyar plébános közt tombolt. A polémia hevében lapomnak februárius 23-iki számában jóhiszeműleg ugyan, de téves információ alapján akképp tüntettem fel Kovács Lajos plébános urat, mintha perth amboyi plébános korában a reá bizott egyházi pénzeket nem kezelte volna tisztán. A trentoni püspök urnak egy sajátkezi levélből a ezeknek megjelenése után meggyőződést szereztem azonban arról, hogy Kovács Lajos plébános, amikor a perth amboyi plébániát elhagyta, az általa kezelt egyházi pénzekkel pontosan és kifogástalanul elszámolt.

Ennek következtében és főt. Kovács Lajos alábbi nyilatkozata folytán kedves kötelességet teljesíték, amikor ezenem kijelentem, hogy a lapom februárius 23-iki számában megjelent, Kovács Lajos plébánosról sértő cikkek téves információzión alapult. Kijelentem ezt annál szívesebben, mert kívánom, hogy az a nemes cselekményt, melyet az egyház magyar szolgálói és mi magyar újságírók itt Amerikában egyforma lelkesedéssel folytattunk, többé meg ne bántassék és remélem, hogy ezentúl Kovács Lajos plébános uralva váltva fogok dolgozni a magyarság érdekeinek szolgálatában. **Singer Mihály**, a Bevándorló szerkesztője. — Tek. **Singer Mihály** urnak, a Bevándorló szerkesztőjének, **New York**. Készséggel kijelentem, hogy a köztém és szerkesztő ur között fenforgott hírlapi polémiában a szerkesztő ur becsületét és jellemét bántani nem akartam s ha ezt esetleg mégis megtettem, a sértésért ezenem visszavonom. Tisztelettel Kovács Lajos new yorki római kath. magyar plébános.

A NEW YORKI MAGYAR REPUBLIKÁNUS KLUB GYÜLÉSE. Braun Márkus elnöknek megérkezése alkalmat adott a new yorki magyar republikánus klubnak arra, hogy hozzá való ragaszkodásának újból kifejezést adjon. A tagok a esztendőki gyűlésre szép számban jelentek meg és nevükben **Blau Vilmos** üdvözölte a klub visszaérkezett elnökét. Majd **Blau Vilmos** indítványára hosszabb vita után, amelyben résztvettek **Fodor Zsigmond**, **Hirsch Bernát**, **Braun Márkus**, **Kiss Emil**, **Kopp Harry** és **Singer Mihály**, a klub elhatározta, hogy a Hudson-Fulton-ünnepély magyar bizottságának legközelebbi ülésén egy **Braun Márkus**,

Kiss Emil és **Hirsch Bernát** urakkól álló bizottság által képviselteti magát és a mozgalmat anyagilag támogatni fogja.

Örvendtes tudomásul vétetett Braun Márkusnak abbéli jelentése, hogy **Taft** elnök megírta, miképp az utazásáról szóló visszaérkezése fogja megmondhatni, hogy melyik városra öhajítja a klub tiszteletét a magyar republikánus klub által az ő tiszteletére rendezendő diszklomát.

SOMLYÓ ARNOLD. **ION. Somlyó** Arnold new yorki honfoglaló, a Baldwin-féle zongoragyár vezetője, Magyarországról, ahol családja együtt nyalta, visszaérkezett New Yorkba. Összintéve Somlyó ur neje betegesen érkezett vissza hazulról, reméljük azonban, hogy a csalálmomra semmi nem történik.

A SERLY-NÓVÉREK MŰVÉSZI KÖR-UTJA. Említettük, hogy **Serly Lajos** zenészerző honfoglaló bájós két leánya, **Iren** és **Ettus**, művészi körútra indultak újból, hogy Amerika népének bemutatásuk a magyar táncot. A két fiatal magyar művésznőtől most a Pennsylvania állambeli Brownsvilleből kaptunk egy hosszabb levelet, amelyben többek közt ezeket írják: „Most valóságos magyar és tő városokban játszunk. Honfitársaink a meglepetésükben és bálmutatukban nyitva felejtik a szájukat, nem akarnak hinni a szemüknek, meg a fülüknek, hogy a színpadon csakugyan magyart nallanak és látnak. Mikor megjelenésünk végén felkapjuk a magyar meg az amerikai zászlókat, felzúg az ajkukról az éljen meg a hogy volt!”

Hát bizony elhisszük, hogy a kis bányaplélek magyarjai nyitva felejtik a szájukat s hogy a magyar szó hallására, meg a magyar tánc látására megnyílik a szívük. Szegény magyarjaink, rájuk fér ez az élvezet, amelyben egy amerikai színtársaság jóvoltából részesülnek.

FELHÍVÁS A MALOMKA-ÜGYBEN. Felhívjuk az összes egyleteket és honfitársakat, akik a szerencsétlenül járt **Malomka István** és családja érdekében kiküldött gyűjtőlevelet birtokában vannak, hogy azokat a gyűjtőlevelet szeptember 15-én visszaküldeni szíveskedjenek, mert az itteni bizottság rendszeresen elszámolni kíván és az adományokat a lapokban nyugtázní akarja. Maradtunk honfitársi üdvözléssel **Dienes János** elnök, **Koleszár István** jegyző, Box 783 Connellsville, Pa., ez utóbbinak címére küldendők a gyűjtőlevelek.

eselédek meg olyan rosszak és minden olyan drága.

Oh, dehogyan szól a kisleány apuskának. És ugyan miért is szólja? Az az ur nem követett el semmi illetlenséget, sőt igen illedelmesen köszönt, kalapját mélyen levéve.

Lenke úgy tett, mintha észre sem venné. De már a többi leány, az iskolatársai is észrevették s nevetgélnek és sugdosnak a Lenke fölébe:

— Te, ez valami nagy ur lehet. Milyen gyémántos mellűje van! És milyen elegáns öltözete.

A kis leánynak a feje egészen megzavarodik s azok a csodás regények forognak eszébe, melyeket lopva olvasgat az iskolában a pad alatt s otthon az ágyban, mikor a kisebb testvérei már elaludtak, míg csak apuska nem zörget az ajtón:

— Öltsd el már azt a lámpát!

S képzeletében az a fekete bajszos, ezilinderes ur föltöli a regényhősök büvös alakját. Oly komoly és méltóságos, mint Rondalphe a „Párisi titok”-ban. Istenem, ha valami áttöltözött gróf vagy herceg volna!

A kis leány zürzavaros fantáziájában napról-napra fényesebb alakot ölt ez a regényhős, a tizenöt éves leány ideálja, a komoly, az érett férfi, nem afféle siheder, amilyen egyik-másik barátjának után szaladozik.

Lenke elpirul, mikor az iskolából kijövet megpillantja s meg leánytársával sietve tova iramlík, kis szíve oly hevesen dobog. Nem mer hátra tekinteni, de azért szinte látja, hogy jön utána a fekete bajszos ur s mikor líhvege fölér lakására a leányka és az ablakból kikandikált, még láthatja néhány perczig lovagját, ki lassu léptekkel távozik. Bizonyosan bus szegény. A szerelmes lovagok mind buszak.

Egyszer azonban, mikor Lenke társaitól már elvált s befordult a kapun, hogy fölmenjen a lépcsőn, a fekete bajszos ur hirtelen utána surrant s megállította a lépcső alján:

— Szép kisasszony, boesásson meg vakmerőségemért...

Levett kalappal, teljes tisztelettel be-

ESKÜVŐ ALPHAN. Gyurkovits József alphi levelezőnk írja: E hó 5-én esküdtek egymásnak örök hűséget a vesprémmegyei Csögléről származó **Kovács Lajos** eastoni lakos és a pápai születésű **Kovács Juliska**, **Kovács János** és **Tóth Zsuzsanna** kedves hajadon leánya, a helybeli ref. templomban, amelynek lelkes vezetője, **Pompl Rudolf**, magasszárnyalású beszédet intézett a fiatal jegyesekhez. Az esküvőt igazi magyar lakoma követte **Kiss Gyula** násznagy vendégszerető házában, hol kitünő bor és jó czigányzene mellett a reggeli óráig maradt együtt a násznép. Az esketésnél mint tanuk **Kiss Gyula** és **Kovács Lajos** szerepeltek.

HARANG- ÉS ORGONA-AVATÁS ALPHAN. Az Alpha és vidéke I. magyar ref. sz. egyház (a presbyteri egyház főhatósága alatt) képviselőtestülete nagy örömmel s atyafiúi szeretettel értesíti és hívja meg az Alphán és környékén, u. m. Phillipsburg, Easton, Glendon, Martins-Creek, New Village, Stockertown, Nazareth, stb. élő református és evangélikus hittestvéreket, nemkülönben az e helyeken működő összes magyar egyleteket, s mindazokat, akiket illet, a folyó hó 26-án d. e. 10 órakor a magyar református templomban tartandó ünnepi istentiszteletre, mely alkalommal az egyház új harangja és orgonája fog ünnepélyesen felavatanni az isteni szent szolgálatokra. Szentbeszédet **Harsányi László** new yorki lelkész, avatási szertartást **dr. Kacziány Géza** new burnswicki ref. lelkész, imát a helybeli ref. lelkész, **Pompl Rudolf** fog tartani. Vidékiek érdeklődéséről és szórakoztatásáról gondoskodott a presbyterium.

A PERTHAMBOYI RÓMAI KATOLIKUS MAGYAR HITKÖZSÉG LABOR DAY-I BAJJA, melyet lapunkban is hirdettünk, a legszebb erkölcsi és anyagi sikert hozta és a tiszta jövedelem, melyhez **Kish Sándor** ur 5 dollárral járult, 160 dollárral szaporította a templom pénztárát. A hálelnökkel, **Frusz Aladár** ural az élén az összes megválasztott báli tisztviselők ernyedetlen figyelemmel teljesítették feladatukat. A woodbridge-i páduai szent Antal egyletnek zászló alatt történt testületi megjelenése, szintugy a **Csizmár Péter** elnök és **Stumpf Mihály** díszelnök vezetésével zászlói alatt megjelent magyar testvéreiket tartóított részvétele. — De kellemesen keltették a nemesen mulatók társaságát a szent József-egyleti tagok kalapjai, a szent Alajos-egylet sapkái, a református egylet sapkái és a Bathány-egylet jelvényei. — A hitközség elüljárósága ez uton mond köszönetet a megjelent vendégeknek és arra kéri a perth amboyi és vidéke

szélt, mert az ilyen vén gazember tudja, hogy a tisztelet milyen jól esik az ily gyermekleányoknak.

Egy levelet nyujtott át. A leány nem akarta elfogadni.

— Leteszem lábaihoz, — szólt a gavalér olyan páthoszszal, mintha szívét tetet volna oda le imádottja lábaihoz.

Aztán köszönt és eltávozott.

A leányka remegett. Nem akarta fölvenni a levelet, ott akarta hagyni; de félt, hogy valaki megtalálja, elolvassák. Nem, igazán nem hagyhatja itt.

Remegve tekintett szét, nem látják-e? Aztán hirtelen lehajolt, fölvette a levelet és bedugta zsebébe.

Nem fogja elolvadni, olvasatlan összehéti, ez volt szilárd elhatározása. De aztán mégis csak elolvasta és elolvasta tiszter, huszszor, még késő este is azt olvasgatta az ágyában s párnája elé rejtette. A levélle feje alatt, két kis kezét lázasan dobogó szívére nyomva, úgy aludt el, de csak hajnal felé, mikor heves izgatottságán végre erőt vett az álom.

Másnap déltájban, mikor kijöttek az iskolából, a gavalér ott állt szokott helyén és nyájasan köszöntette Lenkét. A kis leány annyira meg volt zavarodva, hogy nem tudta mit csinál és öntudatlanul juttosozta a köszöntést. Csak aztán jutott eszébe, hogy mit eskeledett s lángba borult arca, csaknem futva sietett el onnan. Leánytársai alig bírtak vele versenyt haladni.

Kiizzadva, kifáradva típeggett utána a keletlen esztendőjával a vén kopó, mindenütt a nemes vad nyomában. Az utolsó utcasarkon elváltak Lenkétől leánytársai s akkor a semmirevaló rué előre törtetett.

A kapu aljában utólte a kis leányt.

— Szép kisasszony, elolvasta leveletem?

A leánykának nem volt ereje, hogy elfusson. Ugy érezte, mintha rettenetes zsibbadtság lepte volna meg, hogy majd kipattant kis kebeléből.

— Szeretem, — susogta a férfi.

S átölelte derekát, megszorította kezét, megcsókolta lángoló orcáját.

ARGO Gloss Starch

SZABADON HAGYOTT KEMÉNYÍTŐ A PÜSZERESFIÓKJA ALATT MAGÁBA SZEDI A PORT ÉS A SÖPREDÉKET — AKKOR AZUTAN A MAGA FEHERNEMŰJE SZÜRKKÉS-FEHER, VAGY SÁRGA LESZ. ARGO A TÖKELTES KEMÉNYÍTŐ A MOSÓDÁK RÉSZÉRE — MELEG VAGY HIDEG KEMÉNYÍTÉSRE.

FOREIGN DEPARTMENT

The Bridgeport Bank & Trust Company

PENZVÁLTÓ ÉS HAJÓJEGYÜZLET.

ELFOGADUNK betétekre és ezen betétösszegek után fizet 4 SZÁZALÉKOS kamatot. BETÉTÜL elfogad egy dollártól feljebb és arról betétkönyvecskét ad. PENZT KÜLD az ó-házába a legelőszöb árón és a lehető legrovidebb idő alatt. A pénz vagy ajánlott levélben postai vagy express money orderrel küldheti czímünkre. A nyugtát postafordultával megküldjük. ELFOGADUNK óhazai ügyeket, katonai, telekkönyvi, örökösödési ügyeket elintézésre, szerződéseket kiállítunk, minden ügyben szakértelen járunk el. BANKUNK nyitva van szombaton reggeli 9 órától esti 8 óráig.

COR. MAIN & LINCOLN AVE.

BRIDGEPORT, OHIO.

összes magyar egyleteket és összmagyar-ságot, hogy a templom javára 1909. év január 10-én tartandó hitközségi bála színtén szíveskedjenek megjelenni, hogy rövidesen legyen a perth amboyi magyar katolikusságnak olyan nagy és szép temploma, amelyben összes magyar hit-testvéreinek tud helyet adni, és amely szépségével a perth amboyi magyar katolikusságnak amerikaszerte dícsőreget szerez.

TORONYGOMBSENTELEÉS HOME-STEADEN. Szinte önmagától fejlődött nagyszabásúvá az az ünnepély, melyet a homesteadi és vid. ref. egyház közönsége

ez évi okt. hó 31-én megünnepelni készül. Ugyanis a lelkes ungmegyeiek áldozatkészségéből létesített gyönyörű díszkerítés éppen az egyház temploma felszentelésének öt éves évfordulójára készülvén el, nagyon természetes, hogy a bizottság ezen kimagasló alkalmat örömmel ragadta meg arra nézve, hogy az ünnep-ség külső és belső lefolyását impozánsabbá tegye. Hozzájárul ehhez még az is, hogy a bizottság, a közöhségnek megfelelően toronygombot is készített a torony csúcsára, mely színtén ezen a napon lesz felszentelve és felszentelés után azonnal fel is húzva a 150 láb magas torony esu-

ka, de hiába vergődik. Az ilyen tapasztalatlan, bamba kis teremest nem tudja, hogy szabaduljon. Ez nem bír elrepülni az embernek a markából.

De az ilyen uri ember az meg tud tőle szabadulni, amikor akar, amikor már megunta. Hess innen, te szegény madár, nem kellesz, már mehetsz a letört szárnyaddal, megmérgezett ifjúsággoddal, hess innen!

Ártándy Vinceze vígan sétál. A vén hiu ember meg van elégedve szakmányával. Nem heviti ugyan egy szikrányi szenvedély sem, nyálkás vére nem forr tüzesben, szíve nem ver gyorsabban s nincs benne több érzés, mint a sétatobotján; de a legyet nem hajítja a szenvedély, mégis rászáll mindenre s bemoeskol mindent.

Láttam a minap a szemtelen vén gavalérlt, hogy terpezkedett a kávéházban s hogy hízelgett húságának, mikor ismerősi kérdezgették:

— Te, micsoda eszokolnivaló kis jószágod fedetél fel?

Álomkép.

Irta: Szabó Lajos.

Furcsa álmom volt a múlt éjjel: Amort láttam pörölyével Kovácsolta a sziveket. Némely sziv itt-ott megrepedt. Más, amelyben volt egy kis élet, Az ütéstől újra éledt, És újra élt és szeretett.

Kértem, gyógyítaná meg, ha lehet, Az én összetört szivemet. Ó nézte soká, majd rám vetett, Egy mélabus tekintetet. És szólt: „Valaki úgy összetépte, Kár volna a fáradság érte, Szív ebből többé nem lehet.”

esára. A helyezve szülők ne midőn a tik glomr neplyre zeli egyle ben és elő gömb me val koszo ködni. ság tagja letek, meg gét akar nésük ál veskedjen elüljárósá ünnepség meglege nősen az hogy m ezen szet től és ő elomódit

CSALÁ
állambeli Mihály házaspár áldások dotta me lők és il kovics M vitték a is Marg Nagyra n len is ör dog háza dor és ne a jó Is fiugyerm hozatták Sándor r zett szert a kisede Turda A töltötték tós!

AZ AR NŐI EGY
ta meg n rendes h egylet él forki ma folyó üg tele után Fulton-ü lé, mire zott meg egyesület vözlő-sürg géhez abt Kossuth-s leplezését egyesület ruár 12-6

AZ AN KÖR
tartott hogy a k su progr lépni. U fognak new yorki ma dignél n amire a igen töre Gaertner tevékeny

LABO
bridgepo ga a La meg. M reglett a ugy hog volt, kik tak a sz Farkas lágos vit volt néz ték a bu zott a te meg! gilag oly — leszár ni, hogy gok és 300 talló 2 lély lefe 2 órákor egyletek ba, hol a Közbe-köz ezlra b innivaló ai és esa lódték a sítók, ho gyen. K ki magá dig zakl az össze

esára. A hatalmas fémgömbben el lesz helyezve az egyház története és a kereszt-szülők nevei. Ritka látványosság lesz, midőn a gömb felhuzatik és odaerősítetik ömlesztve a torony eszesára. Az ünnepélyre meghívottak a helybeli és közeli egyetlek, melyek közül eddig is többen és előre is megígérték a részvételt. A gömb megáldása és felhuzatása alkalmával kosorus leányok is fognak közreműködni. Ezek feliratkozhatnak a bizottság tagjainál, vagy a parochián. Az egyetlek melyek a testvéri szeretet közösségét akarják ez ünnepélyen való megjelenésük által nyilvánítani, kéretnek, sziveskedjenek elhatározásukról az egyházi eljárásságot idejében értesíteni, hogy az ünnepség elrendezése annál nagyobb megelégedésre legyen elintézhető. Különösen az ungmegyei testvérek kéretnek, hogy meggyűjtsék a díszes díszítő tárgyakat ezen szent munkát minden jó igyekezettel és áldozatkészséggel sziveskedjenek előmozdítani.

CSALÁDI ÖRÖMÖK. A Pennsylvania állambeli Speers helységben lakó Kovács Mihály és neje, szül. Horváth Rozália házaspár boldog családi életét a minden áldások Istene egy kedves gyermekkel áldotta meg. A kisdédet az örveendő szülők és illetve kereszt-szülők, n. m. Radakovicz Mihály és neje, Kovács Rozália, elvitték a homesteadi ref. templomba, hol is Margit névre lett megkeresztelve. Nagyra nőjön a kis Margit! — Pricedalen is öröm köszöntött be ismét egy boldog házaspár családi életébe. Turda Sándor és neje, szül. Kosa Katalin házaspár a jó Isten megáldotta egy életrevaló fiúgyermekkel. Az örveendő szülők kihozták Homesteadról ntiszf. Harsányi Sándor ref. lelkész, ki is a háznál végzett szertartással Bálint névre keresztelte a kisdédet. A kereszt-szülői tisztséget Turda András és neje, szül. Boldog Irma töltötték be. Legyen a szülők öröme tartsa!

AZ ARAD ÉS VIDÉKE FÉRFI ÉS NŐI EGYLET az elmúlt pénteken tartotta meg nagyszámú tag részvétele mellett rendes havi ülését. A szépen virágzó egylet élénk tevékenységet fejt ki a new yorki magyarság társadalmi életében. A folyó ügyek elintézése s új tagok felvétel után az ülésen felolvasták a Hudson-Fulton-ünnepélyt rendező bizottság levelet, mire az egyesület tiz dollárt szavazott meg az ünnepély céljaira. Az egyesület elhatározta továbbá, hogy üdvözlő-sürgönyt küld Arad város közönségéhez abból az alkalomból, hogy Aradon Kossuth-szobrot állítottak fel, melynek leleplezését a hó 12-én tűzték ki. — Az egyesület évi bálját a legközelebbi február 12-én fogja megtartani.

AZ AMERIKAI MAGYAR TÁRSAS-KÖR dr. Kern Ferencz elnökelete alatt tartott legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a közelgő szezonban nagyobb-szabású programmal fog a nyilvánosság elé lépni. Új termet bérelnek, mindent el fognak követni arra nézve, hogy a new yorki magyarság társadalmi életét az eddiginél magasabb színvonalra fejlesszék, amire a régebben fennálló egyetlek nem igen töreköztek. A vizalmi bizottság Gaertner kisasszony elnökelete alatt élénk tevékenységet fejt ki.

Bridgeporti hírek.

Közi: Rényi Jenő.

LABOR-DAY BRIDGEPORTON. A bridgeporti öszmagyarság nagybizottsága a Labor-day-t impozánsan ünnepelte meg. Már a kora délutáni órákban serglett a nép a nagy Rákóczi Hall-ba, hogy estig mintegy 1000 látogató volt, kik közül körülbelül 500-an táncoltak a szépen kivilágított teremben, ahol Farkas Ádám cigányzenekara húzta világos virradtig a talp alá valót. Öröm volt nézni, hogy mulattak, hogy felejtették a but, bánatot és nem egyszer hangzott a termen végig, hogy „Soh se halunk meg!” A mulatság erkölcsileg és anyagilag oly szépen sikerült, hogy már most — leszámlálás előtt — meg lehet állapítani, hogy a Bridgeporton létesítendő agok és árvák menháza javára körülbelül 300 tallér tiszta haszon esik. Az ünnepély lefolyása a következő volt: Délután 2 órkor gyülekeztek az összes helybeli egyetlek és felvonultak a Rákóczi Hall-ba, hol a tánc azonnal megkezdődött. Közbe-közbe be-behatogtattak az erre a célra berendezett étterembe, ahol emni-innivalót, no meg szivart is lehetett kapni és csak itt lehetett látni, hogy sürgölődtek a nagy tolongásban a sörjegyár-sítók, hogy a jövedelem annál több legyen. Különösen Bölcsőházy Ferencz tett ki magáért, aki boldog-boldogtalant ad-dig zaklatott, míg azt el nem érte, hogy az összes jegyeket eladja. De nagyon

buzgólkodott a főbartenér Lesko János is, aki mindenütt ott volt, ahol kellett... Nyolcz óra tájban Dezső János szép beszédet tartott, buzdítva a magyarságot arra, 1. hogy az idegenben is dicsőséget arasson a magyar; 2. hogy az édes magyar haza lobogójával fennen hirdessük, magyar mivoltunkat és 3. hogy az amerikai magyarság vegye fel itt a messze idegenben a harezot és dolgozzanak, hogy a többi nemzetek becsületét is kivívják maguknak. — Tartalmas beszédét oly lelkesen tapsolták, hogy kénytelen volt beszédével a taps és éljenzés megszüntet bevérti. De gyönyörű volt Kozma Mihály nagybizottsági elnök beszéde is, aki megismertette a mulatkkal ennek a mai napnak értelmét és azt a célt, amelyet a bridgeporti magyarság el akar érni, felkérve a közönséget, hogy a kellemes hasznossal egybekötve, karöltve járuljanak filléreikkel a nemes eszme megvalósításához is. Beszédének oly nagy sikerre volt, hogy az ételt készítő Varga Ferencz és nejenek ugyancsak volt dolga a sok kiszolgálásnál. Mondhatom, alig győzték. De kivette részét a munkából Serfőző János bálenök is, aki kora reggeltől talpon volt és csak azon törte a fejét, hogy mit kell még tenni, hogy mindenki jól érezze magát és minden jól sikerüljön. De elismeréssel kell adoznunk Figlár András és Orosz Andrásnak, akik dicséretes buzgalommal és nagy lelkiismeretességgel végezték beléptijegyzés-dői tisztsüket és biztos vagyok benne, hogy senki jegy nélkül nem mehetett be. De legtöbb baja volt Béres József tánc-rendezőnek, aki nem tudott eleget tenni a tánczólok ama kívánásának, hogy folyton-folyvást csak tánczoljanak, de az ő tapintatosságával megmagyarázta aztán, hogy néha szünetet is kell tartani, no meg hát jövedelem hogy lesz, ha nem költenek, csak táncolnak... Érdekes látvány volt a tárgyak kisorsolása, mely kíváncsisággal, epedve várta mindenki, hogy ő nyer és a végén meg az sült ki, hogy azt nyerte a nyerő, amire éppen nem is volt szüksége... De kivették részüket a beléptijegy-eladók is: Major János és Zajdó László, akik bizony elég fáradságos munkát végeztek délutáni félkettőtől éjjelutánig. Szóval mindenki jól érezte magát és bátran állíthatom, hogy kevés helyen ünnepeltek ilyen valóban szépen sikerült Labor-day-t, mint Bridgeporton.

A BRIDGEPORTI I. M. MÜKEDVE-LŐI ÉS B. S. EGYLET folyó hó 5-én este saját helyiségeiben szépen sikerült társasestélyt rendezett. A megjelentek a családi jellegű mulatságon az estét jól eltöltötték, amelyhez Grünbaum Samu elnök és a közreműködő Menyhért László és Rakatzky Mihály az ő szülő- és duett-énekeikkel nagyban hozzájárultak.

ISKOLAI VIZSGA BRIDGEPORTON. A Bridgeporti Ref. Nőegylet magyar iskolájában a vizsgálatok vasárnapon, e hó 5-én tartattak meg. Ez iskola áll: az óvodából, ahová 60-70 növendék jár és I., II., III. és IV-ik osztályból, ahol 150 gyermek nyert tanítást. Az iskola a templom alatt, az erre a célra berendezett tiszta, egészséges három tanteremből áll, melyek a szükséges és kellő tanszerekkel fel vannak szerelve. Az iskolának megvan a rendes tananyaga és az elvégzett anyagot a tanítók a tanmeneti naplóba naponként beírják. Vezetnek a tanítók rendes osztályozási naplót is, ahol a gyermekek szorgalmáról, viselkedéséről és előmeneteléről a szülők bármikor meggyőződést szerezhettek. Az óvoda tárgyai: vers, ének, óvodai játékok, párbeszéd és kézügyesség gyakorlása. Az óvoda vezetője nt. Harsányi István lelkész ur, aki valóságos mintatárvó példájára, paedagogiai tapasztalattal és szakismerettel tanított és ennek következtében az eredmény bálmatos és minden várakozást felülmúlt. Valóságos élvezet volt hallani azt a sok, a földből is alig kilátzó esőppéget, mily szép hangosan mondták el a szebbnél-szebb erkölcsnemesítő versecskéket és nem egy szülő volt boldog, nem egy anya szive dobogott fel hangosabban, mikor látta, hogy az ő édes gyermeke mily szépen beszél magyarul ebben az idegen országban.

Az I., II., III. és IV. osztály tárgyai magyar irva-olvasás, beszéd- és értelemgyakorlat, helyesírás, fogalmazás, vallás, hazai földrajz és történelem dióhéjban. Az iskola vezetői Csutoros Benjámín és Kecskeméthy Béla urak. A gyermekek Gáspár János Magyarországon is használt abc-jéből és a tiszántuli ev. ref. egyházkerület által kiadott könyvekből tanulnak. És ez meglátszott az eredményen is. Mert a gyermekek az ő kifogástalan feleleteikkel bemutatták, hogy a tanítók szorgalmasan tanítottak és kiváló szép eredményt értek el növendékeikkel. A szülők meg is lehettek elégedve az eredményvel és meggyőződést szereztek ar-

ról, hogy érdemes volt jártni gyermekeiket az iskolába, ahol a már majdnem mind angol nyelvű és angol iskolába járó növendékek rövid idő alatt oly szépen sajátították el a mi zengztes magyar nyelvünket, hogy azt soha el nem felejtik többé, sőt kedvet, vágyat kaptak arra, hogy a magyar nyelv elsajátításában tökéletesedjenek. Különösen meg kell itt emlékezni az East Side-on levő és a pánszlavok közé beékelte magyar iskoláról, a melyet Kecskeméthy Béla ur vezetett dicséretes buzgalommal és igazán szép eredménnyel. — Az előbbi iskola vizsgálója a templomban (Pine St.) folyt le a szép számmal megjelent közönség előtt, az utóbbi vizsga az e célra iskolának berendezett helyiségben volt. Az East Side-on az egyházat Béres József egyházi gondnok képviselte, aki szép szavakkal emlékezett meg Kecskeméthy ur érdemeiről. S hogy a gyermekeket buzdítsák a jövőre nézve is, Harsányi István lelkész ur közreműködése folytán az egyház pénztára jutalomkönyveket osztott ki a tanítási idő alatt jó viseletű és jó eredményt elért növendékeknek; ezek a következők: Kőteles István, Dezső Aranka, Hajdú Eszter, Glück Andor, Kiss Sándor, Gedra András, Kapcsó Erzsike, Urbán István, Zöld Katalin, Dezső Gyula, Bodnár Iduska, Matusz János, Tuka Dániel, Németh Mariska, Imri Lajos, Dezső Béla, Pelikán Vilma, az East Side-on: Fortuna Mariska, Béres Margit, Csorba Erzszi, Varga János és Fortuna Róza. A magam részéről kedves kötelességet vélek teljesíteni, ha úgy nt. Harsányi István lelkész urnak — aki lelkes és buzgó vezetője és fáradhatatlan harezosa az iskolának — mint Csutoros Benjámín és Kecskeméthy Béla urnaknak a tanítás terén elért szép eredményért hálás köszönetemet fejezem ki, kívánván nekik, hogy a Mindenható adjon nekik és különösen nt. Harsányi István lelkész urnak állandó jó egészséget, hogy a tanügy terén még számos éven át működhessenek.

A SZENT IMRÉRŐL ELNEVEZETT R. K. IFJUSÁGI EGYLET folyó hó 18-án zártkörű „Kötény“-bált rendez, amelyen a legszebb kötényben megjelenő szép jutalmat nyer. Ismerve ennek az egyletnek nemes céljait és hivatását, továbbá a rendezőség lelkesedését, biztosra vehető, hogy a bál fényesen fog sikerülni. A rendezőség a következők: bálenök: Kocsis Mihály, pénztáros Takács József, tánc-rendező Csámer István, jegyzésdők Kurkuc Ferencz, sörmérők Arva János és Takács János, fagyilat-eladók Takács Józsefné és Fingelósz Mariska... A magunk részéről pedig felhívjuk a bridgeportiak figyelmét erre a fényesnek ígérkező bálra, hogy azon megjelenni és ezáltal az egyletet pártolni sziveskedjenek.

A BRIDGEPORTI RÁKÓCZI-EGYLET gyermekosztálya folyó hó 5-én a kies fekvésű Gipsy Spring-en fényesen sikerült gyermek-majális rendezett. Legérdeke-sebb része volt a futtatás, amelyen az elemességéről híres Lesko János is résztvett.

A BRIDGEPORTI, CONN., KER. SZT. JÁNOSRÓL nevezett Első Magyar Gör. Kath. Ifjúsági és Társ. Egylet vasárnap, f. évi szept. hó 12-én a nagy Rákóczi Hall-ban tartotta meg zászlófelavatási ünnepélyét. Az ünnepély lefolyása a következő volt: I. templomi rész: Reggel 10 órkor ünnepi szent mise, amikor is az új magyar és amerikai zászlókat főt. Lukács János gör. kath. magyar plébános megszentelte és megáldotta. II. világi rész: D. u. 2 órkor az ünnepelő egyetlek a Pine St.-i helyiségéből felvonultak a Rákóczi Hall-ba egyleti jelvényeik és zászlóik alatt. I. Hymnus, zenekísérettel. 2. Megnyitó, tartotta főt. Lukács János ur. 3. Szavalt, előadta Tóth Berta. 4. Ünnepi beszéd, tartotta főt. Neurihrer Ödön r. k. apátplébános. 5. Nemzeti zászló, énekelte az egyleti énekkar. 6. Alkalmi óda, szavalta Szigeti István egyleti titkár. 7. Zászlószöveg beverése. 8. Bezáró-beszéd, elmondta Szalko János templom- és betegsegélyző egyleti elnök és 8. a Szózat megmagyarázása, s tagadta, hogy a munkásoknak volna jogos okuk panasza-ra. A mekeesrockszi sztrájkknak megvolt az a haszna is, hogy világot vetett a gyárban uralkodó borzasztó állapotokra, s hogy az amerikai közvélemény most már tisztán láthatja, hogy az „eldurvult magyarok“-nak jogos okuk volt orvoslást és megtorlást keresni. A szövetségi kormány által elrendelt vizsgálat már eddig is kiderítette, hogy a munkásoknak piszok környezetben, rendkívül alacsony bérek mellett kellett életveszélyes foglalkozást üzni, hogy embertelenül bántak velük, s hogy zsarnokoskodtak felettük. A hogy a társaság ügykezelésére világosság vetődött, ők is rögtön bevallották, hogy nem volt igazuk. Egy kis nyilvánosság eszükre térítette őket.

Lelkesek és egyleti titkárok ne feledjék, hogy KÉTSZAZ HÍMZETT MAGYAR ZÁSZLÓ hirdeti, hogy az egyedüli megbízható magyar zászló- és jelvény-készítő PERÉNYI BÉLA 335 East 14th street, New York. Irjon árjegyzékért, költségvetésért.

WILLIAM S. SUSSMAN INGATLAN-ELADÁS ÉS BIZTOSÍTÁS. KÖLCSONOK INGATLANOKRA. 45 Cedar Street, Telefon 4219 John. NEW YORK.

Ha meg akar gyógyulni. HASZNALJA A Mersits-féle INJECTIN és a Mersits-féle SANCTIN-CSEPPEK-et. Ezen szerek biztosan és gyorsan gyógyítanak fájdalmas folyást, kínzó gyuladást; akár friss a baj, akár régi keletű, hatásuk gyors és biztos. — Az INJECTIN mint befecskendezendő szer lesz használva, a SANCTIN-cseppek mint vértisztító, a baj gyorsabb gyógyulását biztosítja. Egy üveg INJECTIN ára 80 cent. Postán 1 dollár. Hozzávaló finom fekete gummi fecskendő 35 cent. Postán 40 cent. A SANCTIN-cseppek üvege 50 cent. Postán 60 cent. — NE HANYAGOLJA EL BAJÁT, hanem küldjön az alanti címre 2 dollárt papírpenzben, vagy money order- és mi elküldünk önnek 1 üveg INJECTIN, 1 üveg SANCTIN-cseppeket és egy legfontosabb fecskendőt, úgy hogy ott már nem fizet rá semmit se többet. A csomag semmi felírás a címén kívül nem lesz. Teljes titoktartást biztosítunk. Ezen kettő szerek egyedül a Clevelandi Vörös Kereszt Első Magyar Gyógyosztárában (Red Cross Pharmacy) kaphatók és ha postán rendel, címzezzé a levelet egyszerűen magyarul így: „VÖRÖS KERESZT“ magyar gyógyszerért, 8901 Buckeye Road és 89-ik utca, Cleveland, O. Irjon még ma a most megjelent „HASZNOS TANÁCSADÓ“ című könyvért. INGYEN KÜLDJÜK MEG. INGYEN KÜLDJÜK MEG.

ROSETT M. Bankházai 30 év óta fennállanak FŐÜZLET: 197 STANTON STREET - NEW YORK FIÓKÜZLETEK: 477 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J. 145 MONTGOMERY STREET, JERSEY CITY, N. J. 22 N. MAIN STREET, WILKESBARRE, Pa. 142 FEDERAL STREET, YOUNGSTOWN, O. PÉNZKÜLDÉS, HAJÓJEGY, JOGÜZLET.

Ujvilági reflexiók. AMERIKAI DOLGOK MAGYAR SZEMPONTRÓL. „Nem egyezkedünk!“ A harezórré alakult mekeesrockszi munkástelep ismét visszaváltott békés emberek esendes otthonává. A telepen, melyet tulnyomó számban honfitársaink laknak, gyakrabban esendül fel a magyar szó, mint bármely más nyelv. Kétszeres az örömmünk tehát, hogy a hosszú, véres küzdelem nem volt hiábavaló, s szívből üdvözljük sikerült alkalmából a mekeesrockszi munkásokat. Még alig pár nappal ezelőtt a sztrájkoló munkások ügye reménytelenül elvesztettnek látszott. A sztrájkolóknak nem voltak kellően szervezve, s megfelelő vezetés alatt sem állottak. Csak a szenvedett igazgaltalanságok által okozott keserűség érzete tartotta őket össze, a sikeres befejezésig. A sztrájkolóknak ügye kezdetben minden rokonszenv, s pártolás nélkül állott. A sztrájkot nem esekély vérontás, s mindkét részről erőszakoskodás jellemezte. A társaság vagyonára és érdekeire saját maga és az állam rendőrsége jól vigyázott. A társaság mindent elkövetett, hogy a gyárt megzavaról hozott sztrájktrórkkel folyton üzemben tartsa. A sztrájkolókkal meg tárgyalni nem akartak, s Hoffstot elnök a sztrájk kezdetén kijelentette, hogy „nem egyezkedünk.“ A társaság olyan buta arroganciával viselkedett a munkásokkal szemben, amelyet józan észszel vezetett ezeztől még nem láttunk. A méltányosság legelembb követelményei szerint is a munkásoknak joguk volt arra, hogy legalább meghallgassák őket. Hoffstot elnök még szóba sem akart velük állni, nem akart semmit megmagyarázni, s tagadta, hogy a munkásoknak volna jogos okuk panasza-ra. A mekeesrockszi sztrájkknak megvolt az a haszna is, hogy világot vetett a gyárban uralkodó borzasztó állapotokra, s hogy az amerikai közvélemény most már tisztán láthatja, hogy az „eldurvult magyarok“-nak jogos okuk volt orvoslást és megtorlást keresni. A szövetségi kormány által elrendelt vizsgálat már eddig is kiderítette, hogy a munkásoknak piszok környezetben, rendkívül alacsony bérek mellett kellett életveszélyes foglalkozást üzni, hogy embertelenül bántak velük, s hogy zsarnokoskodtak felettük. A hogy a társaság ügykezelésére világosság vetődött, ők is rögtön bevallották, hogy nem volt igazuk. Egy kis nyilvánosság eszükre térítette őket.

Harriman. Csak amerikai levegőben, amerikai környezetben teremhetnek olyan csodálatos emberek, mint amilyen Harriman volt. Nincs az a tündermes, amely csodálatosabb dolgot tudna regélni az ő pályafutásánál. Természetesen az ő sorsa rendkívül volt, de mindenesetre példa arra, hogy mire képes 'az ember. Halálát ő maga okozta, sok munkával, s kevés eséllyel. De a munka, amit megkezdett, tovább fog növekedni. Az általa épített sok ezer mértföldnyi vasutak tovább fogják szolgálni az országot. És az ország meg fogja tudni becsülni annak a hatalmas, széles látókörű agyvelőnek az értékét, amely semmivel, csupán értelemmel és bátorsággal oly nagy dolgokat tudott keresztülvinni. Harrimannak jelentékeny része volt az ország mai nagyságában. De megkapta részét a nagyságból, aminek őreá nézve ma már semmi értéke sincs. Megkapta részét a pénzből, melyet többé nem használhat. Mint a többi milliionosokét, az ő eljárást sem tartották mindig kifogástalannak; ezért életében eleget támadták, s nem mindig alaptalanul. De el kell ismerni, hogy amit szerzett, azért adott ellenértéket is, adott az országnak vasutakat, s ami még értékeesebb, adott lezskéket, hogy hogyan kell vasutat építeni s kezelni. Hogy mennyiben vezette Harrimant az ország, vagy a nép érdeke, hogy mennyiben szolgálta a saját dics-, vagy pénzvággyát, senki sem tudja, talán ő maga sem. Kevés ember van, aki teljesen ismeri önmagát, s csaknem mindenkit félreismernek. De bármik lettek is légyen a motivumai, az kétségtelen, hogy Harriman nagy ember volt, a világtörténelem legnagyobbjainak egyike, hőseket, hadvezéreket is beleszámítva. Ligeti Imre.

Vasárnapra. A Bevándorló-nak „Vasárnapra“ című szépirodalmi melléklete rohamosan meghódította az olvasóközönség tetszését. Napról-napra garmadával érkeznek hozzá az elismerő levelek. Azt az elismerést mi viszont azzal fogjuk meghálálni, hogy a mellékletet, melyet a viszonyok megengedik, kibővíteni fogjuk. A „Bevándorló Naptára“, melyet minden olvasónk, aki az előfizetési díjjal hátralékban nincsen, ingyen fog megkapni, már készül. A „Bevándorló Naptára“ a mulattató olvasmányokon kívül a hasznos tudnivalóknak valóságos kincslelőjét fogja tartalmazni.

A BEVÁNDORLÓ

Amagyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkesztés és kiadás: SINGER MIHÁLY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 327 EAST 13th STREET, NEW YORK. Telefonszám: 4350 ORCHARD.

PIKIRODÁK: Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

ELFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város és Kanada egész évre... \$4.— For the United States, 1 year... \$3.00 Magyarország egész évre... \$5.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by: MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 ORCHARD.

BRANCH OFFICES: Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City and Canada, 1 year... \$4.— Egyesült Államok egész évre... \$3.00 For Hungary, 1 year... \$5.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

Peary és Cook, akiknek mindegyike a maga számára veszi igénybe az északi sark felfedezésének díját, most már piaci kofák módjára támadják meg egymást. És a tudósok is, akiknek tulajdonképpen mindegyiküknek, hogy ki fedezte fel a sarkot, ha csak bebizonyul, hogy egyáltalán felfedezték, pártokra szakadtak és ezekig magasztalnak vagy a sárka földig lerántanak, már amint pártállásuk ezt megkívánja.

A new yorki magyarság egy részének viselkedését emlékeztet ez heminket. Ha mozgalmat létesítünk, soha nem azt nézik, hogy mit akarunk végbevenni, hanem azt, hogy ki sugalmazta, kezdeményezte a dolgot s ki áll az élén. És nem a mozgalom minibenlété, hanem a kezdeményezőnek kilété szerint foglalnak állást a mi new yorki szabadalmazott honfitaink.

Vasárnap azt kábeleztek, hogy a mostani osztrák hadgyakorlatok alkalmával egy főherceg esnyául ledorongolt egy tábornagyot, mire ez öngyilkosságot követett el. Ebben a tragikumban van valami a kibékítő nemzetségből. A katonái cizp nemcsak a magyar bakákat kergeti a halálba, hanem a hadművészet atyamestereit is.

Németek napja volt vasárnap New Yorkban. Összeálltak az összes német egyletek, hogy a német szó, a német kultúra mellett tüntessenek. — Mi magyarok egyre verjük a mellünket. S ha néha-néha az üres frázist komoly tette akarjuk átolvastatni s valahogy jelét adni magyar voltunknak, kötéllal is alig lehet ember fogni. — Hunezut a német, mondja a nota. S a notának igaza van. Néha azonban még a hunezutól is szabadna egyet-mást ellesni.

Torontóban, Canadában nagy munkásságulés lesz, amelyen világraszóló eszmét akarnak megpendíteni. A munkásszervezetek nemzetközi szövetségének alapját akarják azon a gyűlésen megvetni. Helyes dolog. Az eszmét azonban ugyanaz az American Federation of Labor pendítette meg, amely az Egyesült Államokból ki szeretné üldözni az idegen származású munkásokat. Ime itt is teukora a különbség a teoria és a gyakorlat között.

Az a hír van elterjedve, hogy Williams new yorki bevándorlási biztost Washingtonba viszik a kereskedelmi miniszteriumba mint bevándorlási államtitkár. Ez a hír, ha valóban bizonyul, a bevándorlás újabb megszorításának tendenciáját árulja el. Mert hábar Williams talpig becsületese ember, az ilyen hivatal betöltéséhez nem elég a becsületesség. Oda szív is kell, egy kevés szeretése azoknak a szerencsétlen embereknek, akiknek, amikor ideérkeznek, egyebük sinesen, csak vándorbotjuk és szivárványszíni szappanbuborékuk, könnyelven: remény. Már pedig Williams ur sohasem titkolta bevándorlásellenes hajlamait.

Pénteki

nagy számunkra és ennek „Vasárnapi” című tartalmas szépirodalmi mellékletére felhívjuk a magyarság figyelmét. A pénteki nagy szám minden újságelárusítónál kapható. Ára 5 cent.

AMERIKAI DOLGOK.

A Cook-Peary-felfedezés. Az északi sark két felfedezője, Cook és Peary között éles vita van készülében abban a kérdésben, hogy ki fedezte fel tulajdonképpen az északi sarkot. Az ügyet most a washingtoni állami partfelmérési hivatal szándékozik vizsgálat tárgyává tenni, mely a kérdés eldöntésében mint bíróság fog szerepelni.

A mckeerocki sztrájk. A kocsigári sztrájk most már teljes befejezést nyert, s a mintegy 6000 főre rugó sztrájkolókat mind visszaállították a munkába. A sztrájkterületet elküldték. A gyár igazgatója ellen „peonage”, vagyis rab-szolga állapotban való tartás miatt emelt váddal az idő szerint foglalkozik a washingtoni igazságügyi osztály. Beavatott körökben azt hiszik, hogy a határozat felmentő lesz, mert a vád nincs kellőleg bebiztosítva.

A mikádó ajándéka. A Hudson-Fulton-ünnepélyre érkezett japáni bizottság díszes éremet hozott Taft elnöknek ajándékként, melyet a mikádó küldött. Az érem gyémánttal van kirakva, s aranyalvól, ameznek révén a halála esetére várt pánik elkerülhető volt. Harriman utasításai alapján Morgan képes volt olyan intézkedéseket tenni, melyeknek révén milliókat mentett meg a részvényeseknek, s a közgazdaságnak.

Boszu a meggyilkoltért. A Monongahela folyóból a napokban halászták ki Myrtle Merkel, egy szép fiatal lány holttestét. Curtis Gerlach, egy mckeerocki fiatal ember, aki az elhunyt kedvese volt, meg van róla győződve, hogy a lány nem a saját jószántából került a vízbe, hanem véltársai ölték meg és dobták a folyóba féltékenységéből. Ezen a véleményen van a mckeerocki rendőrség is. A fiatal ember a holttest mellett megesküdt, hogy boszut fog állni kedvese haláláért.

A tanítók réme. Gravette-ben, Ark., rémes és szokatlan eset történt. Egy tanító az iskolában a többi növendék személtárára revolverrel agyonlőtte tanítványát. John Butram, az agyonlőtt tanuló, rendkívül rakonezátlan és duhajkodó természetű fiú volt. Valóságos réme volt a tanítóknak. Azzal dícselkedett, hogy két tanítót az iskolából már meggrasztott Ész a fiú féktelen természeté miatt lemondtak állásukról.

Egy napon Butram elhatározta, hogy az előadást lehetetlenné teszi. Az új tanító meg akarta a fiút fenytetni, mire ez késsel rohant a tanítónak; a tanító el lévén készülve minden eshetőségre, revolvert rántott elő s a fiút agyonlőtte. A tanítók réme nimes többé.

Az augusztusi bevándorlás. A statisztikai hivatal jelentése szerint a múlt hónapban 78.567 egyn szállott partra a new yorki kikötőben; ezek közül bevándorlóknak, akik Ellis Islandon megfordultak, csak 44.704 személyt lehet tekinteni. A bevándorlók 1.258.146.000 dollár készpénzt hoztak magukkal, tehát fejtenként egyre 28 dollár esik.

Eredeti üzlet postai megrendelésekre
Legelőbb árak
SZILVORIUMRA, TÖRKÖLYRE, COGNACRA, GINRE, WHISKEYRE
Küldje be a megrendelést
MARBLE PALACE LIQUOR CO.,
Wheeling, W. Va.
1125-1127 MARKET STREET,
SŐRT IS SZÁLLITUNK.

pitányt, akivel közölte, hogy neki azonnal vissza kell menni New Yorkba. Az asszony ezután kötéllétrán lemászott a hajó mellett himbálódzó csónakba, s hét óra múlva New Yorkban volt, hogy a férje által indított újrafelvételi pörnek a héten tartandó tárgyalásán személyesen megjelenhessen.

A forgalom emelkedése. Az amerikai vasutttársaságok szövetségének jelentése szerint a vasutttársaságok forgalma mindjában emelkedik, s az idén fele annyi teherkocsi sem állt használatlanul, mint a múlt év ugyanezen időszakában.

Harriman és Morgan. Egyike azoknak az embereknek, akikkel Harriman utolsó óráiban beszélt, az amerikai pénzügy egy másik hatalmas alakja, Morgan volt, aki az elhunytat a halála előtt való napon Ardenben meglátogatta, s betegágyánál vele hosszasan titkos értekezést folytatott.

Daczára testi gyengeségének, Harriman az utolsó perczig bírtokában volt hatalmas szellemi képességének, s képes volt Morgannal olyan tervet kidolgozni, amelynek révén a halála esetére várt pánik elkerülhető volt. Harriman utasításai alapján Morgan képes volt olyan intézkedéseket tenni, melyeknek révén milliókat mentett meg a részvényeseknek, s a közgazdaságnak.

Boszu a meggyilkoltért. A Monongahela folyóból a napokban halászták ki Myrtle Merkel, egy szép fiatal lány holttestét. Curtis Gerlach, egy mckeerocki fiatal ember, aki az elhunyt kedvese volt, meg van róla győződve, hogy a lány nem a saját jószántából került a vízbe, hanem véltársai ölték meg és dobták a folyóba féltékenységéből. Ezen a véleményen van a mckeerocki rendőrség is. A fiatal ember a holttest mellett megesküdt, hogy boszut fog állni kedvese haláláért.

A tanítók réme. Gravette-ben, Ark., rémes és szokatlan eset történt. Egy tanító az iskolában a többi növendék személtárára revolverrel agyonlőtte tanítványát.

John Butram, az agyonlőtt tanuló, rendkívül rakonezátlan és duhajkodó természetű fiú volt. Valóságos réme volt a tanítóknak. Azzal dícselkedett, hogy két tanítót az iskolából már meggrasztott Ész a fiú féktelen természeté miatt lemondtak állásukról.

Egy napon Butram elhatározta, hogy az előadást lehetetlenné teszi. Az új tanító meg akarta a fiút fenytetni, mire ez késsel rohant a tanítónak; a tanító el lévén készülve minden eshetőségre, revolvert rántott elő s a fiút agyonlőtte. A tanítók réme nimes többé.

Az augusztusi bevándorlás. A statisztikai hivatal jelentése szerint a múlt hónapban 78.567 egyn szállott partra a new yorki kikötőben; ezek közül bevándorlóknak, akik Ellis Islandon megfordultak, csak 44.704 személyt lehet tekinteni. A bevándorlók 1.258.146.000 dollár készpénzt hoztak magukkal, tehát fejtenként egyre 28 dollár esik.

Eredeti üzlet postai megrendelésekre
Legelőbb árak
SZILVORIUMRA, TÖRKÖLYRE, COGNACRA, GINRE, WHISKEYRE
Küldje be a megrendelést
MARBLE PALACE LIQUOR CO.,
Wheeling, W. Va.
1125-1127 MARKET STREET,
SŐRT IS SZÁLLITUNK.

HAJOJEVEYET
VEGYÉ MEG
KISSE MIL
BANKÁRNAL
104 SECOND AVE. NEW YORK

HA OLVASNI akar szép regényt INGYEN kap olyant ha erre a címre küld egy kétcenyes bélyeget: RUTKAY JENŐ 106 AVENUE B, NEW YORK

DR. KIRÁLY BÉLA

KERESZTÉNY GYÓGYINTÉZETE

123-5 Street, McKeesport Pa.

Gyógykezelt a saját intézetemben mindenmü betegséget, egy nőknél mint fé fiaknál kés, fájdalom és elaltatás nélkül. Hasfájás, székrekedés, rákot, időjárás mellett, operáció nélkül végbélhajokat. Férfiaknál és nőknél 8-10 nap alatt folyószót és csebeket, amelyek más orvosok kezelése alatt hónapokat vesznek igénybe.
LEVÉLBELI MEGKERESÉSEKBEK EMLITSÉK A „BEVÁNDORLÓ”-T
Mindén bizalmas levélre bizalmasan válaszolok.

A NAGYVILÁGBÓL.

A németgyűlölet eredménye. A csehek folytonos németellenes igaztása miatt a német eszárta a lakosság igen hidegen fogadta, midőn az osztrák nagy hadgyakorlatok alkalmából morva földre lépett. Csak Iglauban volt a fogadtatás némileg szívélyesebb. A morva sajtó magartatása határozottan botrányos volt. A lapok a látogatás alkalmából üdvözlés helyett szenvedélyes támadásokban részesítették a német eszárta, s az osztrák-német szövetséget durva kifejezésekkel ósárolták.

Vasuti szerencsétlenség Bécsben. Bécsben a Mödling felé vezető közúti vasut egy másik vonattal összeütközött; husz ember megsérült, s közülük némelyek olyan súlyosan, hogy felépülésüket kétségnek tartják.

Egy hajó pusztulása. Általános feltűnést kelt itteni kereskedelmi körökben a délamerikai ultra indult „Campbell” kereskedelmi hajó pusztulása. A pusztulás történetét Waltemar, a tönkrement hajó New Yorkba visszakerült kapitánya beszélt el, aki husz éves tengerészeti múlt után most érte meg először, hogy hajója roncsosa változott. A hajót a New Orleans felé való útjában vihar érte utól, miközben egy gözközán felrobbanása által a hajó olyan sérüléseket szenvedett, hogy annak egy része megtelt vízzel. A dühös szélvész közepette minden mentési kísérlet hiábavalónak bizonyult. A hullámok két matrózt a tengerbe söpörték, a kik a vízben nyomtalanul eltűntek. Szerencse volt, hogy éppen akkor, midőn a helyzet a legkétségbejuttatottabbra fordult, megjelent a „Sugano” nevű gőzös, mely a hajótörött személyzetet megmentette.

Venezuela fizet. Az Orinoco-társaság, mely 26 év óta perli a venezuelai kormányt egy követelésért, úgy végre elintézt nyert a venezuelai kormány kötelezte magát arra, hogy 385.000 dollárt fizet az Orinoco-társaságnak.

Kegyelet az áldozatnak. Pénteken, szeptember 10-én volt az évfordulója Erzsébet királynő halálának, akit 1898-ban Genfben egy fanatikus anarchista leszurt. Ez alkalommal Gross-Meseritschben, a jelenlegi osztrák nagy hadgyakorlatok színhelyén, a megboldogult emlékére gyászistentiszteletet tartottak, amelyen résztvettek Ferenc József eszárta, Vilmos német eszárta, s nagyszámu főherczegek, s más tekintélyes egyéniségek.

Áradás Mexicóban. Mexico déli részében az Atoyac folyó felhőszakadás következtében annyira megáradt, hogy medréből kitért, s az roppant területet elborított. Cukorültetvények, s gyártelepek elpusztultak, s számos állat- és emberélet is áldozatul esett a víz pusztításának.

A kolera birodalmából. Lorient franciaországi kikötőben a „Valpas” nevű orosz gőzöst vesztgázár alá helyezték, mert egy utasa a kolerahoz hasonló tünetek között megbetegedett. A tengerészeti miniszter utasította a kikötői hatóságokat, hogy minden egyes koleraesetet nélkül tudomására hozzanak.

Bányászok tanácskozása. Pittsburgban a bányászok unioja Lewis elnöke alatt folytatta tanácskozásait a bányákban használt robbantószerkek kérdésében, melynek már sok bányász élete áldozatul esett. A tanácskozás eddig még nem vezetett eredményre.

Amerikai örökösön cimzkorsága. Egy new yorki örökösön, Miss Anita Stewart dollárjai segítségével sok más honfitársnője példájára főrangú férjet vásárolt magának. A vásárolt férj Mihály braganzai herczeg, akivel a napokban fogja esküvőjét megtartani. Miss Stewart arra számított, hogy ez alkalomból ő is herczegi rangot kap, Ferenc József eszárta azonban csak a bárónői címet adományozta neki. Mindössze annyit tudtak kimenni, hogy férje a „messalianee” daczára is megtarthatja rangját és herczegi címet.

A csehek puhulnak. A Bienert osztrák miniszterelnök által kezdeményezett békítési kísérletek kedvező fordulatot vettek, s a csehek hajlandóknak mutatkoznak a békülésre. Remélik, hogy a parlamenti viszonyok nemskára helyreállnak, úgy hogy a cseh tartománygyűlést, s azután az osztrák képviselőházat is hamarosan egybe lehet hívni.

A mexicói árviz. Az iszonyatos pusztulás, amit az árviz a Monterey város és a Rio Grande folyó közti területen Mexicóban véghezvitt, felülhalad minden képzeletet. Virágzó tanyák és gazdaságok pusztultak el, s az áldozatok száma meghaladja a tízezret.

Elítelt amerikai bankár. A londoni bíróság hat évi fegyházra ítélte Conrad Harms-t, egy amerikai embert, aki Londonban banküzletet nyitott, s a minőségében sok embert megkárosított, majd bigamiát is követett el.

Kiváló gyalogság. A nagy osztrák hadgyakorlatok alkalmával a gyalogság igen kitüntette magát. Egy erőltetett menetelési gyakorlat alkalmával a katonák ötvenhét kilométernyi utat tettek meg huszonnégy óra alatt.

Munkáskonvenczió Torontóban. A torontói munkásegyletek felhívást küldtek az amerikai munkásszövetséghez az évi konvenczióba való részvétel iránt, melyet november 8-án fognak Torontóban, Canada, megtartani. A konvenczió egyik fő tárgya lesz a munkásuniók nemzetközi szövetségének a megalapítása.

Hogy a világ bármely részén előforduló sztrájkokat, s a sztrájkolókat segíezni lehessen, e célból hozzáfogtak a nemzetközi munkásszövetség tanács szervezéséhez.

Az irredentisták összeküvése. Az irredentisták mozgalma veszélyes fordulatot vett. Délitől számos helyein elfogatások és házkutatások történtek. A szenzációs ügy még sok meglepetést fog nyújtani.

A Cook—Peary-ügy. A francia tudományos körökben az a nézet van elterjedve, hogy Cook és Peary az északi sark felfedezése ügyében felmerült vitáját eldöntés végett választott bíróság elé kellene terjeszteni. Bonaparte Roland herczeg, a párizsi földrajzi társaság elnöke, az a nézetet fejezte ki, hogy Franciaország az egyedüli illetékes bíróság a kérdés eldöntésére. Igen valószínű és lehetséges, hogy mindketten ott voltak az északi sarkon. A kérdés eldöntésére azért volna Franciaország a legalkalmasabb, mert ez a legkevésbé érdekelt a dologban.

DETROITI MAGYAR ORVOS:

Dr. HERBERT LEO
volt eszárta és királyi eszardorvos.
TITKOS BETEGSÉGEK SZAKORVOSA
2225 JEFFERSON
AVE., WEST..... DETROIT, MICH.

Kuzma Sámuel

Importált magyar dohányok, szivarok és szivarok raktára. Hazai pipák, szivarok nagy választékban.

NEZZEN BE MINDEN MAGYAR EBBE A MAGYAR ÜZLETBE.
156-5 Street, Elizabethport., N. J.

Szegedi rózsá

PAPRIKA, LIPTÓI TURÓ, LEKVÁR, DIO GOMBEA, DARÁLT MÁK EGYEDÜL RAKTÁRA.

NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.

H. Schoenfeld

353-355 E. 82 Street, New York.
MAGYAROK PARTOLJUK AMAGYART

Magyar fogorvos

Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés.

DR. FRANK KERN

233 EAST 10. UTCZA, NEW YORK.
— Az első és második Ave. közt. —
RENDEL: Reggeli 10-től esti 8-ig.
Vasárnap: Reggeli 10-től d. u. 1-ig.

SZABÓ LAJOS postamester

CHROME, N. J. és VIDÉKE

EGYEDÜL MAGYAR KÖZLEGYZŐJE
HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TORVENYES UGYONKE.
Penzsállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállított, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden rem bézött törvényes ügyeket a legszakszerűben elvgezék. Tanácsot és utbaigazítást ingyen adok. CZIM:
LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

Hazai dolgok.

Nagy katasztrófák a fővárosban.
Budapest. Jeleztük a csepelszigeti tölténygyárban és ferencvárosi petroleumgyárban előfordult rémes szerencsétlenségeket. A következő részletekről értesülünk most:

A csepeli tölténygyár egyik műhelyében felrobbant a puskapor és megölte a munkásokat. A Magyar Petroleumgyár kén-utcai telepén egy hatalmas tartályban felrobbant a petroleum és halálra égette a munkásokat. Két egymástól nagy távolságban levő gyártelepen történt a katasztrófa, mindegyikben más emberek, más munka, más törekvések, de mindkettőben a nagytöke gyilkos ereje, a veszedelmes munkában görnyedő emberek feje fölött.

Künn, a Ferencvárosban, a Vágóhidon túl, a Kén-utczában a Magyar Petroleumgyár Részvénytársaság telepén, egy hatalmas tartály, amelybe benzinkészítés végett finomított petroleumot öntöttek a munkások, fűlsziketítő detonációval felrobbant, a gyár egy része lángborult s a gyilkos tüzlávák mindjárt a robbanás pillanatában halálra sebeztek két embert, egy esomélt pedig súlyosan megsebesítettek. A veszély pillanatában kiderült, hogy a gyárnak nincs tűzoltósága, a munkások fejedtetten menekültek, a petroleumtűz pedig terjedt a földalatti csatornákon át, katasztrófával fenyegetvén az egész környéket.

A csakhamar megérkezett tűzoltók ismét esodálatos ügyességgel és erőfeszítéssel dolgoztak. Hihetetlen gyorsasággal száncoztak építettek a földalatti csatornákat, a nyílásokat elzárták és így utját állították a további rombolásnak.

A petroleumgyári tűznek három áldozata van: Deák János, Sági Sándor és Valenda János, akiket a mentők automobilon a Szent István-kórházba szállítottak. Mindhárom a halállal vívdék és feladták nekik az utolsó kenetet.

A Rókus-kórház udvari részében fektették kórúgyra a csepeli katasztrófa áldozatait. Késő este kilencz halálra égett emberrel szügdült oda a mentők automobíljá, mind a kilenczet egy nagy teherautó adták át az utolsó vonaglásnak, de a kilencz közül már csak hárman maradtak ott, hogy a legborzasztóbb kínok között bevárják a halált. Öten még azonban este kiszervek a betegágyon, a hatodikát másnap szőlította el a halál. A hullaházban sorban fekszenek a halálúszukát megvívott áldozatok. Az ágyúk fölött kis fekete táblán a nevek: Salla István 13 éves, Juhász György 14 éves, Reznicek Pál 17 éves, Seffer János 13 éves, Janovich Máttyás 13 éves és Mangerd György 13 éves. Így következnek egymásután, balról jobbfelé, az elköltözés rendjében. Az öreg Stepanek a kamra legfőbb felügyelője, őri őket szoros zár alatt. Régi ember, sok ezer halott fordult meg a kezén, de borzadva emlegeti, hogy olyan halottakat még nem látott. A mindössze négy megmenekült közül Oszta Mihály és Gergényi János vannak a legkönynyebben. Oszta Mihály felült az ágyán és halkán mondta el az egyik hírlapíróknak:

—A robbanás pillanatára nem emlékszem. Abban a pillanatban azt sem tudtam, hogy mi történt. Közel voltam az ajtóhoz és kiugrottam az udvarra. Az udvaron sok a homok, amibe önkéntelenül belevettem magam. Azt hiszem, ennek köszönhetem, hogy megmenekültem. Később a közvetlen közelből velökig ható kiáltást hallottam. Kinyújtottam a karom és éreztem, hogy egy piciny kéz van a kezemben. A Porst Feri keze volt. Ezt később tudtam meg. Emlékszem, hogy minden erőmet összeszedve ki akartam húzni a gyermeket a lángokból, de aztán elvesztettem az eszméletemet. Ami aztán történt, arról már nem tudok semmit. Megmenekültem és ezért hálat adok az Istennek.

A vizsgálat mindkét gyárban folyik.

A kassai pokolgép.

Budapest. A Mátyássy Zoltán kassai honvédszázados elleni merénylet tettese, mint megirtuk, Junga Sebő századparancsnok. A katonai és rendőri nyomozás során talán sohasem tudták volna meg, hogy ki a tettes, ha véletlenül a Mátyássynak küldött postacsomag közvetlen feladója s annak atyja nem jelentkezik a rendőrségen. A titok kípattanása érthető szenzációt keltett, különösen katonai körökben, ahol Junga századost mint szimpatikus, kifogástalan gentle-mant ismerik.

A falu réme.
Bez. Bez. Bez. lakodalmi mulatozás közben Pauluska János, „a falu réme” belekötött Gregus György 17 éves árva fiuba, aki csendesen nézte a mulatózókat. A falu réme több súlyos testi sér-

tartóztatták. A tettes katona a századosok sorában negyedik helyen áll, novemberre megjött volna az aranygallér s mindezeket egybevetve még jobban esodálikozik mindenki azon, hogy Junga ilyen tette vetemedett.

Megirtuk, hogy a szenzációs ügyben milyen nagy apparátussal indult meg a nyomozás egy katonai, mint a rendőri hatóságoknál. A nyomozás nem vezetett eredményre mindaddig, amíg nem jelentkezett a csomag feladója és annak édesapja: Halasi Károly n. kir. államvasuti ellenőr, aki mostoha öcse a merénylő századosnak.

A tettes öcse, aki teljesen ártatlanul keveredett bele a szenzációs ügybe, a következőket mondotta el az estről:

—Szent István napján utaztam le mostohabátyámhoz és családjához Nagykanizsára. Másnap, szombaton is ott maradtam nála és csak vasárnap reggel jöttem vissza Budapestre. Mikor bányám házából a vasutra indultunk, a százados egy gondosan becsomagolt csomagot nyújtott át nekem és így szólt:

—Légy szíves, add fel ezt a csomagot a főpostán, de ne nézd meg a csomag belsejét vagy a címzést. Nem akarom, hogy a feleséged is tudja. A postán bocsásd le a külső borítékot, ott találok a szállítólevelet teljesen készen, felblyegezve.

Hazaérve a csomagot átadtam a kisebbik fiamnak, Tibornak, azzal, hogy adja fel a főpostán és közöltem azt is, hogy bányámnak az a kívánsága, hogy ne nézzük meg, kinek szól a csomag. A fiu eleget is tett utasításomnak, elvitte a csomagot a főpostára, felbontotta a külső papírburkolatot és tényleg, anélkül, hogy a címre rápillantott volna, odaadta az illető postaalkalmazottnak. A csomagra azonban kék ceruzával egy nagy T betű volt írva. Amint a postás ezt megpillantotta, kijelentette, hogy a csomagot nem veheti fel, mert január 1-je óta a posta a T betűvel megjelölt, vagyis törékeny tartalmúknak jelzett szállítmányt csak a feladó felelősségére szállítja. A fiu ezt rá is írta a közbén a szemé valószínűleg a címre véthetett. A főpostáról fiam egyenesen a nyugati pályaudvarra sietett, hogy el ne kesse a vonatot és kiment az anyjához Rákospalotára. Onnan másnap egy barátomhoz utazott Köbölkútra, aki ott állomáscsofónk.

Miután hazajött együtt ebédeltünk vele és a nagyobbik fiammal. Ebéd közben a nagyobbik megkérdezte tőlem, hogy olvastam-e a kassai merényletet? Így aztán kitudódott a dolog és én kötelességemnek tartottam azt feljeleníteni. —Érdekes, hogy Junga századosnak egy gyönyörű szép olasz grófnő a felesége, a kinek Mátyássy százados annak idején erősen udvarolt. Mátyássy százados is kihallgatták és ő valószággal tiltakozott a Junga ellen irányuló gyanu ellen.

Nemzetközi orvoskongresszus.

Budapest. Daezára az oláhok, tótok, esehék rut intrikáinak és rágalmainak, megkezdődött Budapest a világ összes orvosainak kongresszusa. Mintegy 4000 orvos gyűlt össze, amely fényes sikernek tekinthető. A kongresszus 8 napig fog tartani, melyet fényes tudományos munkaprogramm tölt be, azonkívül, hogy a főváros és az állam mindent elkövetnek, hogy a 4000 idegen orvos a hagyományos magyar vendégzeretben részeshüljön Magyarországn fővárosában.

Meghalt a Blumenstekli gazdája.

Budapest. Hires és népszerű alakja a régi Pestnek, Kommer Antal, a közismert Blumenstekli, később Virágbokor alapító gazdája, hirtelen meghalt. A Vadász-kürt-szálló előcsarnokában járt, ott szelűtés érte, néhány perczig agonizált, aztán kiszervekett. Kommer Antalt sokan ismerték Budapestben. A népszerű vendéglős halála széles körökben keltett nagy részvétet.

Szerkesztők párba.

Arad. Zima Tibor aradi szerkesztő, a kereskedelmi és iparkamara ötitkára, kardpárbaft vivott Kaszab Géza hírlapíróval, a munkaadó-szövetség titkárával. A párbaftban Kaszab homlokán és ezombján megsebesült. A párbaft oka hírlapi polemia volt.

Betörő katonaszökevények.

Arad. Az aradi rendőrség letartóztatta Götteszmann Gyula és Padlócz Gyula katonákat, akik a nagyváradi katonai fogházból szöktek meg és Aradon több betörést is követtek el. A szökevények nyomára egy hordár révén jutott a rendőrség, akik éppen akkor leptek meg a detektívek, amikor Götteszmann megbízásából 12 darab ezüstkanalat akart az aradi Ipar-és Népbankban elzalogosítani.

A falu réme.

Bez. Bez. Bez. lakodalmi mulatozás közben Pauluska János, „a falu réme” belekötött Gregus György 17 éves árva fiuba, aki csendesen nézte a mulatózókat. A falu réme több súlyos testi sér-

tés miatt jelenleg vád alatt áll, azért nem merne személyesen bántalmazni Gregust, hanem felbízta Popik György 17 éves fiut, hogy az általa lefogott legénykét szurja meg. A pálinkától megvadult Popik hosszu, hegyes kését markolatig dőfte a szegény árva fiu szivébe, úgy hogy Gregus azonnal meghalt.

Dobsina új polgármestere.

Dobsina. Dobsina r. t. város polgármesterévé egy szavazattöbbséggel Langhoffer László dr.-t választották meg Marok Jenő dr., pestvármegyei tb. aljegyző ellenében.

Gyujtogató részeg asszony.

Dombrád. Dombrádon Bodnár József udvarán levő szalmakazal kigyuladt és ettől tüzet fogott Takács Péter lakóháza is, ami szintén elégett. A csendőrség kiderítette, hogy a tüzet Bodnár Józsefné okozta, aki részegségében nem tudta, hogy mit cselekszik.

A haláttan fiu.

Dombrád. A csendőrök Papi Sándor dombrádi lakost elfogták, mert azon ürügy alatt, hogy öreg szülei nem jól gazdálkodnak, atyját a falhoz verdeste, majd az istállóba hurezolta, ahol agyaföbe verte és reá zárta az ajtót, anyja után ment, hogy azt is az istállóba vigye és öket ott egyszerre agyonverje.

Egy birtokos rejtélyes halála.

Eled. Eled községben nagy feltűnést keltett Richter Károly fiatal földbirtokos hírtelen halála. Az alig harminczkilenc éves ember Eled mellett birtokán minap gyanus tünetek közt hirtelen megbetegedett és még azon éjszaka meghalt. Halálát állítólag a birtokon levő kut mérgezett vize okozta. A járásbírószág megindította a vizsgálatot s a földbirtokos holttestét exhumáltatja.

A szent korona Egerben.

Eger. 1809-ben a franzia háboru miatt Munkács várában őrzött magyar szent korona Egerbe került. 1809. június 16-ától szeptember 20-áig volt a város ősi falai közt Szent István koronája. Majd Gyöngyösrre került, onnan egy nappal később Budára. A magyar korona viszonagságos történetében tehát Eger is nevezetesen szerepet játszik, mert 97 napig ott őrizték első királyunk koronáját. Ezt a jubileumot Egerben fényes ünnepséggel fogják megülni.

A jegyző büne.

Kalocsa. Rónai Béla árvaügyi jegyző meglejtend Bányhid kir. ügyész hivatalos helyiségében és bevalította, hogy a közpénztárból sikkasztott. Heller fűszolgabíró mindjárt hivatalos vizsgálatot tartott és megállapította, hogy 1900 korona hiányzik. Rónai a hiányzó összeget azonnal visszafizette és csak másnap jelentkezett az ügyésznek, aki letartóztatta.

Bestiális gyilkosok.

Kaposvár. A Kaposvárhoz közel levő Csurgó mellett Nagymarton kisközségben Kovács János jómódu nagymartoni gazda este, miután fiával, ifju Kovács Jánossal együtt a rendes dolgát elvégezte, a családjával pihenni tért. Éjfél tájban kutyaesohalás ébresztette fel Kovács Jánost, az ablakon pedig erősen dörömbölt valaki. Kovács János felkötötte a fiát és egy szolgát és azokat küldte ki az istállóba szétnézni. Alig távozott el a legény és a szolgál, az idegen férfi futygyentent, a kapu alól még ketten előbukkantak és a három marczona kinézésű férfi Kovács házhozjába ment, ahol rávetették magukat a gazdára, egyikük befogta a Kovács száját, a másik kettő pedig a lábánál fogva az udvarra hurezolta, ahol földhöz vágták és miután segegyért kiabált, revolverrel rálöttek. A revolverlövés zajára az istállóban levő ifju Kovács János kirohant az udvarra és a lakás felé tartott. Alig ért azonban a dulakodás színtélyének közelébe, ismét eldőrdült a revolver és a golyó az apjának ségítségére siető fiut találta. Ifju Kovács János a lövés után megtántorodott és összeesett.

Tüzek.

Kassa. A Kassa mellett Forró-Enesen kigyuladt Csapó István esürje. A tűz rohamosan terjedt és rövid időn belül hét esür állott lángokban. A tüzet a fal lakossága oltotta el. A kár mintegy 25—30.000 korona, amely azonban biztosítás révén megtérül. — Ugyancsak a Kassa mellett Felsőfügedön egy szalmafedele ház gyuladt ki, amelytől néhány pillanat alatt tüzet fogott a szomszédos szalmafedele ház is. Mindkét ház teljesen leégett és több szarvasmarha és báromfi odaveszett. Emberéletben nem esett kár. A csendőrség két vándorlegényt gyujtogatás gyanuja miatt letartóztatt és átkísérte őket a kassai ügyészhez.

A pénzhamisítók.

Kecskemét. Feltűnt a szolgálattevő rendőröknek, hogy két gyanus ember, mind a kettő vidéki kinézésű parasztember volt, nagy szorgalommal kerestek a piacon áruló kofák között 1907-ik évben

Kamatozó részvények.

Utah arany és rézbánya

MAR MOST FIZET A RÉSZVÉNYESEK NEK TIZENKÉT SZÁZALÉKOT

Aki részvényeket vesz,

MINDEN HONAP 15-ÉN MEGKAPJA JUTALÉKÁT. — EGY RÉSZVÉNY ÁRA EGY ÉS EGYTIZENHATOD DOLLÁR.

Aki most vesz,

MAR SEPTEMBER 15-ÉN SZÁZALÉKBAN RÉSZESÜL.

Vegyünk hamarosan, mielőtt a részvények ára emelkedik.

A UTAH ÁLLAMBELI ARANY- ÉS RÉZBANYATARSASÁG Utah állam leggazdagabb nemesfém-tartalmu bányáit bírja, szivesen küldünk mindenkinek tervezet a bányákról. A társaság nyolczszáz akeren felüli területet nevez a magáénak s a tervezetből nemcsak a bányákat, de ezeken kiaknázási módját is látni fogja. Megmutatja a tervezet a tervezet, mely az erek kettejét átszeli, amelyekről Breckon mérnök azt mondja, hogy az egyikegy millió dollaron felüli fém tartalmaz. A társaság ezt a fémét a lehető legnagyobb gyorsasággal az olvasztóba szállítja és a szállítási alkalmatosságainál fogva tonánkint öt dollár takarít meg.

Bebizonyíthatjuk

HOGY A RÉSZVÉNYEK JELENLEGI ÁRUKNÁL TÖBBET ÉRNEK, HOGY AZ OSZTALÉKOK NEM SOKARA EMELKEDNI FOGNAK S HOGY A RÉSZVÉNYEK ÁRA IS JOVAL EMELKEDNI FOG.

Aki részvényt vesz, feltétlenül megduplázza a pénzt.

IRJON MINDJÁRT RÉSZLETEKÉRT. IRHAT MAGYAR NYELVEN IS.

EZ A CZIM:

Edward E. Richards & Co.

44 Broad Street, New York.

TELEFON: 3155—56 Broad.

MAGYAR OSZTALY VEZETŐJE: TENNER GYULA.

S. G. ROVNIANEK & CO.,

Amerikában a legnagyobb üzlet honi- és importált italok nyomban való elárulásátára.

Minden egyes megrendelésnél, ha a megrendelt italok ára legalább 10 dollár tesz ki, a szállítási költséget mi fizetjük.

PALINKÁK GALLONOKRA.

Jó fehér pálinka	..... \$2.00, 2.50, 3.00
Jó vörös pálinka	..... \$2.00, 2.50, 3.00
Legjobb gabonapálinka	..... \$2.00, 2.50, 3.00
Jamaikai rum	..... \$2.00, 2.50, 3.00
Köménymagos	..... \$1.50, 2.00, 2.50
Anisz	..... \$1.50, 2.00, 2.50
Tiszta spiritusz	..... \$2.50, 3.00, 3.50

AMERIKAI BOROK GALLONJA.

Ohioi vörös	..... \$1.00
Ohioi fehér édes	..... \$1.25
Kaliforniai régi, savanyu	..... \$1.50
Kaliforniai muskátályos	..... \$1.75
Kaliforniai tokaji	..... \$2.00
Kaliforniai 5 éves Port bor	..... \$2.00
Kaliforniai Sherry bor	..... \$2.00
Kaliforniai burgundi vörös	..... \$1.50

Az italokért járó pénz postautalvány nyugal vagy regisztrált leveleiben mindig előre küldendő.

ATI CSAK MEGKÖSTÖLTÁ A MI TISZTA BORAINKAT ÉS PALINKAINKAT, AZ SOHASEM BANTA MEG ÉS MINDIG LEGJOBBAN ÉS PONTOSAN KI VOLT SZOLGÁLVÁ.

Tegyen egy próbarendelést és nem fogja megbánni soha. A leveleket így címezze:

S. G. ROVNIANEK & CO.,

318 THIRD AVE PITTSBURG PA.

SZABADALMAKAT

kiszékel bel- és külföldön s azok eladását és értékesítését közvetíti

HERZOG ZSIGMOND

az Egyesült Államok szabaddalmi hivatalában bejegyzett szabaddalmi ügyvivő és a budapesti kiz. ügyvételemen vezetett okleveles mérnök. 118 NASSAU STREET, NEW YORK. Este 11 és vasárnap 955 Second Ave.

\$25,000.00 ÁLLAMI BIZTOSÍTEK

Joseph Major Myers

pénzüldő irodái.

Főüzlet: PHILLIPSBURG, N. J.

Fióküzlet: ALPHA, N. J.

Az összes hajóvalalak törvényes képviselője. Tényszerűen az ó-házakban: a legbiztosabbban és legelőszöbben szállítok. Mindenféle hazai peres ügyeket, valamint konzuli hitelteléseket végzek. Egyedüli közigazgató Phillipsburg és környékén. Honfűtársaim minden ügyben ingyenes felvilágosítást kapnak.

Ki akar dolgozni?

Ezerötszáz bányamunkás a cokeremenzékhez keresetük. Napi fizetés egy dollár 50 centtől 4 dollárig. Szivesen látnak állandó letelepedésre családost embereket, egyebekben mindenki munkát kap, aki munkára jelentkezik. Bővebb felvilágosítás-sal szolgál:

Kail G. Árpád,
W. Main Street, Uniontown, Pa.

hogyminden egyes leányért fejenként hetven koronát kaptak. Saszterák már évek óta egész Boszniát ellátják hungarakkal.

Pusztító tifuszjárvány.

Nagyvárad. A Nagyváradhoz közel levő Sáp községben veszedelmes tifuszjárvány pusztított. A községi jegyző felesége, a postamester és egy kis fiú áldozatul estek a járványnak, sokan pedig súlyos betegen fekszenek. Az óvintézkedéseket megtették, a községben fertőtlenítő gép működik. A járványt a szomszédos Báránra is áthurcolták. A betegség oka a rossz ivóvíz.

Öngyilkos hadnagy.

Szászváros. A katonai lövőde mellett elterülő erdőben felkaszálva találtak egy közös hadseregbeli hadnagyot. Katonai bizottság szállt ki a helyszínére és megállapította, hogy a hadnagy Boeciaru Aurél, aki a 28. vadászszázalóknál szolgált. A hadnagy öngyilkosságát követett el. Nagyon valószínű, hogy a fiatal katonatisztet nyomasztó adósságok kergették a halálba.

Tűz.

Szatmár. A Szatmár melletti Egri községben nagy tűz pusztított; 27 lakóház és 40 melléképület hamvadt el.

Megtámadott csodarabbi.

Szatmár. A messze földön ismert kaplonyai csodarabbi Mózsesfalvi község határában két oláh megtámadta, amint szekerén falujába utazott. A nála talált készpénzt elrabolták, aztán megfutamodtak. A esendőség a merénylő oláhokat elfogta.

Amerikai tudós Magyarországon.

Szatmár. Az Unio második legnagyobb városának, Chicagónak legtekintélyesebb lapja: a Chicago Tribune kiküldötte Magyarorszába dr. George A. Dorsey világlátott tudós, levelezőjét, a chicagói Field-múzeum őrt. Magyarországi utazásának főcélja, a helyszínen tanulmányozni s megtudni a magyarság Amerikába való kivándorlásának okait s tájékozást szerezni aziránt, hogy mily társadalmi osztályokból valók bevándorlók, mi féle reménykedés viszi őket tengeren túlra, körülbelül hány procentjük jön vissza s hogy azok, kik visszajönnek, miként gondolkoznak Amerikáról s mi változás észlelhető gondolkodásuk módjában, világlátogatásukban. Mr. George A. Dorsey most kezdte meg három évre tervezett tanulmányútját, még pedig Magyarországon, amely iránt meleg rokonszenvet érez. Az amerikai író jelenleg Szatmármegyében időzik, hogy a nagymérvű kivándorlás okait tanulmányozza.

Ungvár—munkácsi vasút.

Ungvár. A kereskedelmiügyi miniszter értesítette a vármegye alispánját, hogy Fábian Lajos mérnök vállalkozó, mint az Ungvártól Munkácsig tervezett helyi érdekű vasút előmunkálati engedélyese, az előmunkálati engedélyről lemondott.

Háziipari kiállítás Ungvárott.

Ungvár. A Máramaros vármegyei iparfejlesztő-bizottság, mely 9 év óta áll fenn és több ipartelep és tanműhelyt rendezt meg állami segítséggel mellett Máramarosban, jelenleg körülbelül 500 munkást foglalkoztat az egyes községekben. Az iparfejlesztő-bizottság, mint olvassuk, jövőben Ungvártól óhaját egy vásár-kiállítást rendezni termékeiből. A tervbevett háziipari kiállítás védnöke Firezak Gyula püspök.

Földrendés Háromszék megyében.

Zabola. Zabola községben augusztus 24-én, éjféltől 1 és 2 óra között keletről nyugatra vonuló erős lökésből álló földrengés volt érezhető.

Tűz.

Zalapatka. Egy földmives házába a villám beleütött és pár perc alatt négy ház a melléképületekkel és az udvarokon felhalmozott esélésre váró gabonával együtt lángban állott. A zalavői tűzoltóságnak kemény munka után sikerült lokalizálni a tüzet, mielőtt nagyobb veszedelem támadhatott volna belőle.

Kiásott római város.

Zsibó. Zsibó községtől nem messzire fekszik Perotissum régi római város, melyen a föld alatt. A város 20—30 ezer lakossal bírhatott és valószínűleg székhelye volt a mai Szilágy megyének. Most kezdték meg az ásást azon a helyen, ahol a város végét gondolták. Ki is ásták az utca közvetét mintegy 20—30 méter hosszúságban és egynéhány házat. A házak szorosan egymás mellé vannak építve és falaik oly erősek, hogy ma nem építenek különben. Megtalálták a volt színház helyét is.

Egyveleg.

A repülés bajnokai. — „Gabonaármegállapító bizottság”. — Egy „jó magyar szellemű város”. — Istóczy Győző. — „Presentiren!” — Oláhok a „tudomány nevében!” — Az „elnyomott” horvátok. — Némuló harangok. — A katolikus nagygyűlés.

Az ember szárnyakért sóvárog. Elragadó az a pihentelen törtetés fel az Úr végteleneibe. Egykoron mellét tárta oda a bajnok az ellen gyilkos ösztöneinek a közösségért, ma a bajnokok — mind megannyi Ikarus — a szelekkel tülekednek a közösségért, mert az Embert fogja sikerük boldogítani. A gondolat elfárad és csügged a tagadás, ha elképzeljük, hogy repülni fogunk!... Pedig az Igét földjének dönthetetlen hittel Lászlói megrokkadtak a reimsi repülőteremre! Latham aviatikus mester két és félórán keresztül repült! — De mi a lében is emberek maradunk — verseny és elsőségvágy a földi porral szállnak velünk. A német nemzet hatalmasan tüntet Zeppelin mellett, aki a császár parancsára indul és érkezik. A német nemzet diadalujjongásban tombol, de ez nem tévesztet meg bennünket, hiszen Zeppelin bizonytalanul botorkál esupán és azt, a mit ő bizonyít, hogy a motor többékevésbé kormányozza a léghajót, azt már régen tudjuk.

Rubinek Gyula, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója, felhívást intéz a magyar gazdaságsadalomhoz, a melyben nemes jóakarattal oktatja ki azt védelemre, a buzaárak bőségspekulációjával szemben. Szövetségre hívja fel a gazdaságot, hogy egy központi „Gabonaármegállapító bizottság” szervezzenek. Derék eszme, derék törekvés! Amiért egy éven át vérvél verejtékezik a magyar gazda; a buzának igazi hasznát, dus főlözését, tényleg nem ő, hanem a bőségspekulátor aratja le és a bőségspekulációval szemben tehetetlenül áll a magyar gazda, annál is inkább, mert bizony legtöbbször még lábom sem áll a termés és már eladta. Elő magva van: tehát a gondolatnak. Am kérdjük: nem gondolja-e Rubinek ur, hogy egyszerűben meg lehetne oldani az ő eszméjét: a bőségspekulációt? Kérem, nem egy kutya-e például esalni ékszerrel, vagy esalni búzával? Nemde: igen és mégsem! Mert aki ékszerrel esal, azt becsukják, és aki a bőségspekulációval, hided számíttással, belketlen önzéssel esal, arra a bőség szarua mosolyog és a magyar bőségspekulátor várja „közgazdasági tevékenységéért!” (Igaz, hogy ez most így van mindenütt, így van Amerikában is, még ígybben!) Am a bőségspekulációt lehetetlen ma Magyarországon megcsinálni. Miért? Valószínűleg azért, amiért lehetetlen a nagy latifundiumokat progresszive megadóztatni. — Mert „kez, kezlet mos!”

Pozsony! Német lakossága, de jó magyar szellemű város — ezzel az érveléssel szavazta meg Pozsonyban a magyar országgyűlés a pozsony—bécsei villamos vasút engedélyét. Nagytekintélyű magyar politikusok szálltak a kérelemmel szembe, hebizonyították, hogy a kérelem mögött osztrák furfang, kapzsiság, arczatlanság rejtőzik, enlegették egy uszrás, vén főherceg mindenüvé elérő hosszú kezeit és az országgyűlés kétszer visszavetette a kérelmet. Harmadszor is előálltak vele, Pozsony az egzisztenciáját kötötte hozzá, ebből már világosan látható volt, hogy osztrák arczatlanság mozgatja. Harmadszor mégis megengedték, azzal, hogy Pozsony jó magyar szellemű város! Most ennek a jó magyar szellemű városnak a törvényhatóság megdőbentő, híhetetlen, kábító perfidióval nyíltan, arczatlanul, osztrák kézbe sikkasztja az egész vasutat! Azokat a gazembereket, azokat a beesteleneket, ki kell irtani abból a „jó magyar szellemű” Pozsonyból, fenséges kompanistájukat pedig rövidesen ki kell rugni! — Ilyen abszurdumra csak osztrák lehet képes!

Szavai harsogtak és gyújtottak. A tri-bünröl diktatóri teljességgel irányította a tömegek indulatit. Belevetette a háborgó indulatokba tájtököző önindulatát és megremegtette a rend és béke hatalmas alapzatát. Vihart vetett, vihart esdelt, holt ki a remegő lelkekből, fekete, vad, rettenetes vihart, és tomboló árja élén ő süvített, mint a démon, a boszu és gyűlölő démona. A „vérvád” ördöge volt ez az ember. A tiszaszéleri nagy napoknak rettegött hőse. A tetemrhivó, a holttest fölött vérboszuért, vérboszura líhegő orátor, ezek és ezek megtörtörítjék: Istóczy Győző! — Aztán kiüszött az Igazság napja, a Világosság vakító sugarai özse-

tiporták, szétmorzsolták ezt a nagyszárnyu viharadarat. Az ostoba vád és ő, mint üres szapanbuborék semmisültek meg. Eltűnt. Évtizedek óta holtak hitük. És most megjelent a szegedi katolikus nagygyűlésen: mint könyvvügnök... Kopott, rokkant, alázatos, hallgatag könyvvügnök: Istóczy Győző. Sic transit gloria mundi. — Így mulik el a világ diésősége!

Kérem: Olaszország hadgyakorlatot tart a felső Pó vidékén, egy képzelt osztrák hadsereg ellen. Oroszország hadgyakorlatot tart az osztrák és porosz határon egy képzelt poroszosztrák hadsereg ellen. Szerbia egy intésre vár, hogy megkezdje a „harezot”. — Az annexió „latszólágos” sikere óta még a verebek is esiripelik, hogy komoly leszámolás előtt áll „diéső hadseregem!” — Ezek után két-szertelem, hogy a „trólikat” ott Bécshen okos, ügyes és szemfüles, aravaló vezérrel cserélik ki, diéső hadseregem lázasan készül, hogy a kritikus óra egyszer, végre-valahára a siker reményével kö-zsüntsön rá... Dehogy! Ók új „tisztelegés” találtak ki. Porba Európa! A „diéső hadseregem” felújította a régi „presentiren” fegyverfogást!...

Tudjátok, mi az a „pogrom”? — Orosz különlegesség. Évszázadokat visszaidéző középkori butaság! Az inkvizíciók véres kamráiban született. Merénylet az Isten, az Ember, az Esz, a Világosság ellen. Lázasadás a Szeretet ellen. Rémes vérfürdőknek fekete árnyéka. A vallás-üldözés az, a lelki szabadság gyilkosa az: a pogrom! — Bukarest Romániában van. Ott, abban az országban, a világon páratlanul el vannak nyomva a zsidók, mert zsidók. Ott, abban az országban, van egy antiszemita liga”, melynek a eséselőke zsidóüldözést rendezett — és ezek a fél-vad állapotberek, a tudomány nevében illelték Magyarországot hazug rágal-makkal!

Horvát „testvéreink”, akik a francia újságírókhoz menekültek panaszukkal a magyar zsarnokság miatt, rávetették szemüket a daruvári magyar iskolára. Bár a zágrábi felségárulási pert horvát ügyészesség kezdte és horvát bíróság folytatta, — mert tulajdon szerb testvéreik ellen is engedhetetlen harag és féltékenység vezeti őket — a francia újság-íróknak a magyar zsarnokság és türelmentenség miatt panaszuknak. Ugyanakkor azonban minden elképzelhető eszközrel küzdenek a magyar kultúra szérény kis fáklyái, a horvátországi magyar iskolák ellen. Mert a horvátoknak, akik a francziáknak panaszuknak és Luegerrel szövetekeznek a magyar zsarnokság ellen, fáj látniuk azt, hogy azok a magyar iskolák meg akarják magyarságban őrizni a horvátországi magyarságot.

A Béli László nyugalmazott főispán a nagyküllömlőgyei Réten községben levő nyolcszázholdas birtokát a minap megvásárolta dr. Vas Oktávián fogarasi román nemzetiségű ügyvéd 540.000 koronáért. E birtok régebben a gróf Haller-esalé tulajdona volt s most a Béli-esalád után román kézre került. A birtok felét a vásárló ügyvéd a réteni oláhok között parcellázta, a másik felét maga veszi birtokába és a Retezát bühajós-bérezes világban nesztelen tovább folyik a lassu, gyilkos harez... és minden nap „némulom egy harang”. — Mikor már csak egy lesz, melynek felénk, esengő szava magyarul imádkozik az egekbe — akkor talán észreveszik a bünt, az áruslást, a nemezist a magyarok is, mert hiszen ők mindent későn szoktak észrevenni!...

A katolikusok szegedi nagygyűléséről egyes magyar lapok, a klerikalizmus-sal való ellentétes viszonyuk alapján, olyan hangon és olyan tárgyi tájékoztat-lansággal írnak, amely szinte híhetetlen. Olvasom, hogy a nagygyűlést „népszövetség” mozgalomnak, néppárti színezetűnek, meg a jó ég tudja, milyen klerikális misedónának tartják. Mesébe illő, hogy oly kis országban, mint Magyarország és oly szűk, folyton surlódó érintkezések közepett, a műveltség annyira absztrakt maradhat bizonyos tekintetekben. — A katolikus nagygyűlés, a nagy magyar katolikus szivedobbanása, mely minden évben megújul és sem a néppárt, sem a népszövetség nem rendezik, hanem a katolikus társadalom egyeteme! Ez kitűnő alkalom egyszerűsége, hogy a meszes-szességben álló főpapság közvetlenül és társadalmilag érintkezék a hívők zömével. Tekintve a magyar főpapság nemes, hazafias és türelmes világnézete, ez ismét csak üdvös, mert egyenesen ellensúlyozza a butító működését. Végül, a „népszövetség”, az tisztára vallási és kulturális katolikus szervezkedés és eddig

LILIOM CREMET ES SZAPPANT
RÓTH SAMUEL-félélt
ha használ, arca sima, fehé, puha és mint a harmat, friss és tüde lesz. SZEPLÖT, MÁJFOLTOT, PATTANÁSOKAT, KIÜTÉSEKET és minden néven nevezendő arczisztatálmáságot legrovidebb idő alatt az arczról levesz. Kapható RÓTH SAMUEL gyógyszerüzében, a „MEGVALTO”-hoz.
125 AVE. A, Cor. 8th Street, NEW YORK CITY.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RÓTH PÉTER Mgr.
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVE., A KIENCZEDIK UTCZA SARKAN.
Kitünő ételek és italok. Kitünő ételek és italok.
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.
MINDEN ESTE ELSŐRANGU ZENEKAR.

szigoruan be is tartotta emez irányát. Al-datlan és elítélendő tehát, hogy ezt is a rágalom nyilaival tanítják meg egy veszedelmesebb ezél követésére és az ilyen tájékozatlan, merőben nevétséges állítá-sokkal valóságilag irritálják a vallási bé-két, holott a katolikus nagygyűlést, mint a vallási kultusz megnyilatkozását egyenesen tisztelniük kell.

Kóborló humor.

A hamiltoni felszemű. — A makói fogadalom. — Az őrnagy ur tehene. — Rossz parancs — jó tanács.

Megeskik, óh, gyakran megeskik, hogy a magyar emberek messze idegenben is „virtuskodnak”. Egyes amerikai magyar farmokon pedig teljes eredetiségében virá-gzik a magyar élet és magyar humor. Így egy hamiltoni gazdaember súlyos testi sértéssel volt vádolva. Akit megsér-tett, szintén jelen volt a tárgyaláson, be-kötött szemmel, pedig jó barátok voltak valamikor. De egy szép napon összetűz-tek s a vádolt kiütötte barátja felsze-mét. A vádolt nagy megbánást muta-tott, látszott rajta, hogy végtelenül saj-nálja a felszámra vak embert. Ezt a bí-ró is tekintette vette s a lehető legeny-hébben ítélte el gazduramat. Ez bele is nyugodott, sőt odament társához és így szólt hozzá: — Na, ne haragudj rám, komám. Én megbántam ám, amit tettem. És nyuj-totta felé a kezét. A másik habozva nyult a kéz után, de aztán melegen meszorította és így szólt: — Hát jól van, komám, megboesátok! De mondom neked, ha a másik szememet is kiütöd, akkor aztán igazán nem nézek többet rád.

Ez Jeruzsálemben, azaz pardon! — Makón történt. K. Lipót, a makói vásá-ron vett egy lovat. Felült rá és lovagolt vele a falujába. Utközben rettenetes vihar érte utól. A ló megvadult és szerencsétlen lovasát mindenféle veszedelmekkel fenyegette. K. már csak Isten esodájában bízott s fo-hászkodni kezdett az égnek. A lóról nem lehetett leszállani s K. Lip-ót végül fogadalmat tett. Ha épkezláb-bal jut ki a bajból, ismét eladja a lovat s az egész penzt, amit érte kap, a község szegényeinek ajándékozva.

A fogadalom használt, a ló megnyugo-dott s K. szerencsésen hazaérkezett. Egy hét mulva visszament Makóra, hogy fo-gadalmához híven eladja a lovat. Egy tyukot is vitt magával. A vásáron alkudozni kezdtek a lóra. — Csak úgy adom el, — mondta K. — ha a tyukot is megveszik. A vevők esodálkoztak a furcsa követ-elesen, de azért megkérdézték: — És mennyibe kerül? — A lovat odaadom három koronáért, — felelte K. — de a tyukot nem adom alább husz koronánál. Az üzlet sikerült s K. három koronát adott a szegényeknek.

A mai katonavilág felcsillanó hu-morának nem utolsó példánya ez a kis, színtelen hazai történet: A helyőrség feje az őrnagy ur, aki szá-mos esaládtágya miatt tehenet tart. Az állat a ház elött legel egy kis legelőn. Egy napon panaszkodva meséli az őrnagy-nak az urának, hogy a tehen sokkal kevesebb tejet ad, mint eddig, még pedig azért, mert a járó-kelők letaposkák a leg-előt a füvet. Az őrnagy erre katonai őrt állítottat

Indiana Trust & Savings Bank

MAGYAR TESTVÉREK! Ha meg-takarított pénztetek, melyet ke-serves munka árán szerzettetek, biztos helyen megőrzés czéljából elhelyezni óhajtatok, küldjétek el a fenti czimre. A bank elfogad betéteket és a nála elhelyezett pénzért **3 százaléknyi kamatot** fizet. S a **TELJES ÖSSZEG** minden időben felmondás nélkül ki-vehető. **BEVÁLT, VESEZ ÉS ELAD** külföldi pénzeket a legkisebb százalék mellett. **KÖZJEGYZŐI OSZTALY** elkészít kérvényeket, meghatalmazásokat, adás-vételi szerződéseket és konzultatíusilag hitelesíteti őket.

HAJÓJEGYEK eladása a leggyor-sabb és legbiztosabb hajókra.

PÉNZKÜLDÉS az ó-hazába a leg-biztosabb és a leggyorsabb mó-don.

AKI HÁZAT akar építeni **INDIA-NA HARBOR** körül, annak a bank ad pénzt a felépítésre, **TELJEK MAGÁNÁL A BANK-NÁL OLCSÓ ÁRON VÁSÁROL-HATÓK.**

BÁRMI FELVILÁGOSÍTÁSERT forduljanak **MAGYAR NYEL-VEN** erre a czimre:

INDIANA TRUST & SAVINGS BANK
3338 Mich Ave.
Indiana Harbor, Ind.

fel a legelő elé, azzal a szigorú parancs-al, hogy senki fiának rá nem szabad lépni.

Egy szép napon az őrnagy né keresztül akar menni a gyepes uton, de az őr meg-állítja és nem eresztí tovább.

— Hát nem tudja, ki vagyok? — för-med rá a katonára. — Csak egyet tudok, — felelte amaz, — hogy maga nem az őrnagy ur tehene. Pedig csak annak szabad itt lenni. Le a fűröl!

Az egyik aradmegeyi községben lángba borult egy szalmafedéles ház. A tüznél csakhamar megjelent a tűzoltóság és az oltáshoz látott. A tűzoltóparancs-nok éppen azon boszankodott, hogy a vi-zifecskenőnél kevés az ember, midőn fu-tólépésben a helyszínére érkezik egy tü-zoltó. A tűzoltóparancsnok dühében ráförmed: — Miért jön ily későn? Hol mászkált? — Messze lakom, kérem, — volt a tü-zoító válasza. — Költözzön közelebb! — mordul rá még dühösebben a böles tűzoltópa-rancsnok...

A HAL

Regé
„A
angolbó
(Tíz
Izgatotta
— Megk
ged látni.
csak fejt
A reggel
nővel, aki
Meglehető
czal bír
hetett Miss
kem, hogy
levelet hoz
A levél
sített benn
lyezhetek
és Crandall
nyolcz óra
tetett, hogy
liek közl
ból, s ne
A nap t
küi mult e
hogy más
ter nem j
az ápolón
idegizgat
fokrol-fok
Miss H
egy kis as
kezbe te
reven az
étvágya m
minden k
esátkozár
Csaknem
vil az elő
tón kopog
berohant.
En az ebé
siettem.
roppant
— Nos,
dalmasan.
— Az
kot, —
felsőkabát
Egyik
— Itt v
papírlap
Pillanat
óriási bet
D
„Elrabolja
böl. — R
wood gyí
halottnak
Atolvas
cziket.
Demarest
mondta,
s hogyan
fegyveres
elrabolt
— Nos,
dulva.
— Nos,
ezifrább
ságyerek
mi módon
gyok ke
leskelőd
— Hol
— Itt v
között.
künk, h
Crandall
hoz vezet
Atment
resztbeve
gondolko
— Az
— kérde
dése, hog
— akkor
beszélni,
mennyve
ben talál
mat? Manvil
a padlór
hittem, l
Pár pe
radtak.
szólat.
— Ön
mondá.
Intette
— Atto
rangu, —
letett
varázsló
— Az
Manvil.
A vér
— Mér

A HALOTT ELBESZÉLÉSE.

Regény az amerikai életből.

„A Bevándorló” számára angolból fordította: Ligeti Imre.

(Tizenyelezedik folytatás.)

Izgatottan figyeltem.

— Megkérdeztem tőle, hogy akar-e téged látni. — folytatta Buckner. — De csak fejét rázta és nem felelt semmit. A reggeli után találkoztam az új ápolónővel, aki aznap reggel érkezett meg. Meglehetősen esinos, bizalomgerjesztő arccal bíró nő volt, s körülbelül egyidős lehetett Miss Hollisterrel. Megmondta nekem, hogy a neve Rachel Conray, s hogy levelet hozott részemre Manviltól.

A level igen rövid volt. Manvil értesített benne, hogy feltétlen bizalmat helyezhetek az ápolónőbe, s hogy ő, Manvil és Crandall itt lesznek a házban este nyolc órákor. Egyszermind figyelmeztetett, hogy sem én, sem pedig a házbeliek közül senki ne mozduljon a házból, s ne mutakozzék senki az ablaknál.

A nap többi része minden esemény nélkül múlt el. Buckner elment, megígérve, hogy másnap este visszatér. Miss Hollister nem jött ki szobájából. Miss Conray az ápolónő elmondta, hogy páciense idegizgatottságtól szenved, de állapota fokról-fokra csillapul.

Miss Hollister egész nap szobájában egy kis asztalka mellett ült; arcát néha kezébe temette, néha pedig szeméit merően az ajtóra szegezte. Elég különösen, étvágya mindamelletl kitünő volt, de minden kísérlet a társalgásba való becsatkozásra hiábavalónak bizonyult.

Csaknem kilenc óra volt, midőn Manvil az előre megállapított módon az ajtót kopogott. Midőn az ajtó megnyílt, herohat, s én utánam kérészködött. Én az ebédlőben voltam, de gyorsan elébe siettem. Arca halvány volt, s szeméi roppant izgatottságot tükröztek vissza.

— Nos, mi újság? — kérdeztem aggodalmasan. — Az ördög maga rendezte ezt a játékot, — mondá mogorván, amint ledobta felsőkabátját. Egyik zsebéből újságlapot vont elő.

— Itt van, olvassa, — mondá, amint a papírlapot kezébe nyomta. Pillantásom az újságzik élén álló, óriási betűkből álló címekre esett:

DUNISTON MÉG ÉL!

„Elrabolja Evelyn Hollistert Croydenből. — Rendőrség keresi a fiatal Lockwood gyilkosát. Sirját felbontják, — a halottnak tartott és eltemetett ember teste a sírból eltűnt!”

Átvoltastam a szenzációsan megírt cikket. Beszélgetéseket tartalmazott Demaresttel és Halevel. A két orvos elmondta, hogyan jutottam be Croydenbe, s hogyan, revolverrel fellegyverkezve, és fegyveres szövetségeseikkel támogatva elraboltam Miss Hollistert és ápolónőjét. — Nos? — kérdeztem Manvilhoz fordulva.

— Nos, — mondá zavartan. — A legérdekesebb a dologban az, hogy ezek az újságyerek a nyomomra akadtak. Valami módon megtudták, hogy én is bele vagyok keveredve az ügybe, s egész nap leskelődtek utánam.

— Hol van Crandall? — Itt van nem messze a háztól, a fák között. Midőn jöttünk, úgy rémlett nekünk, hogy valaki követ bennünket. Crandall azért kint maradt, hogy a házhoz vezető utat figyelje.

Ámentünk az ebédlőbe. Manvil kereszthevetett lábakkal az asztalon ült, s gondolkozik látszott.

— Az Isten nevére, mit tegyünk most? — kérdeztem komoran. — Csak idő kérdése, hogy mikor találunk meg, s akkor — akkor Miss Hollisterrel, aki képtelen beszélni, s kompromittálna azzal a körülmennyel, hogy a revolvert az én kezében találta, hogyan tisztázhatom magamat?

Manvil gondolatokba merülve bámult a padlóra, s nem válaszolt. Eleinte azt hittem, hogy nem figyelt szavaimra.

Pár percig mindketten csendben maradtak. Azután Manvil volt az, aki megszólalt.

— Ön ügyvéd, Duniston, azt hiszem, — mondá, —

Intettem.

— Attól félek, hogy nem valami elsőrangú, — feleltem, miközben kínos kísérletet tettem arra, hogy arcomra mosolyt varázsoljak.

— Azon nem is esedálok, — mondá Manvil. — A vér arezomba szökött. — Mért? — kérdeztem élesen.

— Mert — nekem legalább úgy tetszik, — ön nélkülözti azokat a kellékeket, amelyek a gyakorló ügyvéd sikeréhez szükségesek.

— Igazán? — kiáltottam fel. — Igen, — találok bizonyítékot, képző-és következtető képességet.

— Talán, — feleltem hidegen. — De nem vagyok képes belátni, hogy ezeknek a tulajdonságoknak a bírása miképpen lehetne hasznomra jelenlegi szerencsétlen helyzetemben.

Manvil könnyedén mosolygott és a következőket felelte:

— Ez a megjegyzés, kedves barátom, azt bizonyítja, hogy nekem igazam van. Kiváncsian néztem rá.

— Szabad kérnem, hogy kissé világosabban beszéljen? — kérdeztem.

— Természetesen. Meg is teszem. Mindenekelőtt szíveskedjék megmondani, hogy miképpen gondolja ártatlanságát bebizonyítani a gyilkossági váddal szemben.

— Főképpen a Miss Hollister tanúbizonysága alapján.

— És ha ő képtelen lesz tanuvallomást tenni, mi lesz akkor?

Nem feleltem azonnal, Manvil folytatta:

— Nyilvánvaló, hogy ön nem tud alibit bizonyítani. Önt revolverrel a kezébe találták a gyilkosság színhelyén. Ön bizonyos meghatározott céltól ment a Madison Avenue 317. számú házba, melynek címét önnek Miss Hollister adta meg. De hogyan történt, hogy önt a 317. szám alatt, a dr. Demarest házában találták meg?

— Azt hiszem, ki lehet mutatni, hogy a tévedést betegségem okozta, mely éppen akkor megtámadott, s mely olyan, a halálhoz hasonló állapotba hozott, hogy még az orvosok is halottnak tartottak.

— Talán, — felelte Manvil szárazon. — Mindenesetre ilyen bizonyíték megmentheti önt legalább a villamos széktől, ha csak nem...

Megállt.

— Ha csak ők vizsgolták meg ön bizonyítóját, hogy azt az állapotot ön idézte elő öngyilkossági kísérletével, miután a gyilkosságot elkövette.

Újra szédülés környékezett. Ismét a sir szélén láttam magamat, melybe egyszer már behelyeztetek.

— Talán csak nem gondolja, — kezdtem. — Ezek az emberek ma be tudnak bizonyítani csaknem mindent, amit akarnak, az úgynevezett „szakértői tanuvallomás” révén, — mondá Manvil könnyedén, a mint fel- és alá járkált.

Leültem egy székre, s arcomat kezembe temettem. A törvény emberei minden percében elfoghatnak. Mit tegyek?

— Volt önnök valaha birtokában fegyvert, — egy revolver? — kérdezte Manvil hirtelen.

— Nem az utóbbi hat esztendőben. — Nem is kölesznözött soha?

— Nem, kivéve, amit Sutton adott nekem a múlt éjjel.

— Nos, — mondá Manvil vontatottan, — kinek a tulajdona volt az a revolver, a melyet azon a végzetes éjjelen az ön kezében találtak.

— Azt hiszem, hogy Demaresté.

— Hol szerezte ő azt? Miért találtak a revolver üregeiben négy vaktöltést?

— Hogy az ördögbe tudhatnám én azt? — Tudakozódás által. Látja, a képzőtehetség olyan kitünő adomány, mely bennünket a tények és okok elrejtett helyeire vezet, a találgatásosság az a szellem, mely bennünket mozgásban tart, míg az öknak nyomára jöhetünk és kiáshatjuk.

— De ön nem azért jött ki ide, hogy előadást tartson a filozófiáról, — mondtam.

— Egy illusztrált előadást, — igen. Ugy látszik, hogy ön nem kíváncsi arra, hogy ki volt a revolvernek a tulajdonosa?

— Volt valami a mosolyában, ami arra kényszerített, hogy felugorjak ülőhelyemből.

— Csak nem azt akarja mondani, hogy önnök sikerült a revolver tulajdonját Demarestre bizonyítani?

— Még nem egészen, de igen közel vagyok hozzá. A revolvert alig egy hónappal ezelőtt egy ember vásárolta, akinek személyleírása meglehetősen eltér az öntől.

— Hogy nézett ki? — Hasonlított Demaresthez?

— Nem. Az ember leírása, amint azt a boltos megadta, kissé felületes. Az illető magas, vöröshajú férfi volt. A boltos azt hiszi, hogy fel tudná ismerni, ha meglátná. A legfeltűnőbb dolog, amit a revolver vásárlóján észlelt, az a gyűrű volt, melyet az viselt.

— Ez egy rubinkövet tartalmazott, és egy üres betétet. A rubin a középben volt. A boltos figyelmeztette a vevőt, hogy va-

lószerűleg elvesztett egy követ gyűrűjéből. A vevő azt felelte, hogy azelőtt két órával veszítette azt el.

— Nos? — kérdeztem.

— Ennyi az egész, egyelőre, — mondá Manvil. — Találtunk végre valami nyomot, melynek alapján tovább dolgozhatunk. Ez majd egyéb nyomhoz is fog vezetni.

Egy gyűrű, amelynek olyan a formája, hogy egy kö elvesztése azt feltűnővé teszi, elegendő ahhoz, hogy feltűnést keltsen. Azután találhatunk valamit, a miből meg lehet állapítani, hogy miért volt négy vaktöltés a revolverben.

— Hogyan találta meg azt az üzletet, melyben a szóban levő fegyvert eladták?

— Mert kutattam utána. A dolog következőleg történt: A revolvert megtekintettem a rendőrségen, s feljegyeztem számát. Irtam a gyárosnak, s ezek a szám révén megtudták mondani a boltos nevét, akinek a revolvert eladták. Ez azt mondta, hogy ez volt az egyetlen revolver, melyet ebből a kérdéses gyártmányból eladtak.

— De ezt az embert most keresni anyyi, mint egy tűt...

— Talán, de...

Kopogás hallatszott az ajtón, s Crandall lépett be. Manvil aggodalmasan nézett rá.

— Nos? — kérdezte.

— Egy könnyű kocsis haladt az uton le-aaaaaaaaaaaaaaaaa

— Talán, de...

Kopogás hallatszott az ajtón, s Crandall lépett be. Manvil aggodalmasan nézett rá.

— Nos? — kérdezte.

— Egy könnyű kocsis haladt az uton lefelé, — felelte Crandall. — De nem állt meg itt a ház közelében. Azt hiszem, hogy biztonságban vagyunk.

Észrevette, hogy mellényzsebemből egy sor szivar kandikál ki, s gyorsan kihúzott belőlük egyet.

— Köszönöm, Dick, — mondá nyájasan, amint vállamat megveregette, — Nos, hogy vagy? Még nem esptek meg, — aminek igazán örülök.

A régi, könnyűszivű, gondatlan Crandall! Meggyújtotta szivarját, s elkezdte kesztyűit leluzni.

— Dick, ezek a kesztyűk, melyeket most viselek, a te tulajdonodat képezik, — folytatta. — Ezeket a te íróasztalod fiókjában találtam. Megörültem nekik, mert az enyéimet a vendéglőben felejtettem.

Megállt, s úgy tetszett, hogy hirtelen valami új gondolata támadt.

— És ez eszembe juttatja, Dick, hogy a kesztyű egyik ujjában ezt találtam. Nem is tudtam, hogy te ékszereket kezdtl viselni. Hallo, mi bajotok van, fiuk? Mi az ördög van veletek?

Manvil meglepve nézett rám, s arczát az ijedség hamuszínű szürkévé változtatta.

Crandall a mellényzsebéből kis tárgyat vett elő, mely vakítóan csillogott a lámpa fényében, s azt kezébe tette. A tárgy egy kis gyémánt volt!

Kellemetlen látogatások.

Kezeim reszkettek, amint az átvett gyémántot vizsgáltam.

— Azt hiszem, hogy egy gyűrű foglaltából eszszott ki, — mondá Crandall. — Az valószínű, — feleltem, s szeméimet nyugodtan emeltem Manvilra.

— Az ég nevére, Duniston, — mit jelent ez? — kérdezte a szobrász izgatott hangon.

— Ez azt jelenti, hogy most már szépen továbbhaladhatunk az ön által talált nyomom, — feleltem. — A kesztyűk nem az ön tulajdonomat képezik. Midőn irodámból távol voltam, a végzetes estét megelőző délután egy idegen lépett irodámba, s leült íróasztalomhoz. Az irodagyakornok azt mondta, hogy egy levelet akar írni a számomra. De nem irt levelet, sem nem várta meg visszatértem. De ott hagyta ezt a pár kesztyűt, melyet Crandall íróasztalomban talált.

— Nem hagyott üzenetet? — kérdezte Manvil.

— Nem, hanem midőn irodámba lépett, azt mondta a gyakornoknak, hogy barátaim közé tartozik, s hogy a neve, — a neve, — ejnye, az ördögbe, — Joyce? Nem, megvan, Royce.

Manvil szemében új láng gyulladt ki s megragadta karomat.

— Sam Royce?

— Nem tudom keresztnevét, s amennyire én emlékszem, soha sem láttam az embert életemben.

(Folytatása következik.)

Yorkville kávéház
ÉS MAGYAR ÉTTEREM
a new yorki magyarság kellemes találkozóhelye.
1528 MASODIK AVE., NEW YORK.
(A 79. és 80. utca között.)
Telefon: 1542 Lenox.
Tulajdonos: M. LEINWANDER.

GUTTMAN J. és TSA
a Nyugat első magyar könyvkereskedése
Imakönyvek, regények, történelmi munkák és minden egyéb könyvek, hazai dohányszerek, szezóni paprika, lipói túró, magyar szilvélékvár elárusítása nagyban és kicsinyben. Jutányos árak. Postai megrendelések pontosan eszközöltek.
PEDERLEKNEK KÖLÖN KEDVEZMÉNYEK.
Minden megrendelés így czimzendő:
J. GUTTMAN & CO.,
380 WEST DIVISION STREET,
CHICAGO.

A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA
Elvállal jutányos árak mellett bármily nyomdai munkát. Újságtól kezdve névjegytől. ALAPSZABÁLYOKAT A LEHETŐ LEGOLCSÓBBA KÉSZÍTTÜNK. aki szép, izéles munkát akar, forduljon hozzánk.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.
◆◆◆◆◆ A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA ◆◆◆◆◆
153 East 4th Street, New York.

RIZSAK JANOS KÖZJEGYZŐ
MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE
127-2ik UTCZA, PASSAIC, N. J.
PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője.
MINDENNYELŐK közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultátsággal hitelesítettek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el.
REAM BIZTOS ÜGYEKBE pontosan és lelkiismeretesen járok el.
AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKISÉREM A HAZÁHOZ.
UTBAIGAZTATÁS, felvilágosítás és tanácsot INGYEN adok.
FIÓKÜZLETEK:
ALPHA, N. J. FRANKLIN FURNACE, N. J.
WHARTON, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

LEGOLCSÓBB és LEGBIZTOSABB
HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE
SCHWABACH ÉS FIA
KÉT MAGYAR BANKHAZA
1225 FIRST AVENUE, NEW YORK 1431 FIRST AVENUE,
a 66-ik utca sarkán. a 74-ik utca közelében.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzüldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.
KNAUTH, NACHOD és KÖHNE, 15 William street, New York.
KISS EMLI, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll.
NEMETH JANOS, 457 Washington street, New York.
ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapított 1879-ben. Pénzüldések és hajóajegyelásítás. Fiókirodák: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 141 Federal street, Youngtown, O.
SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 1431-1 Avenue, a 74-ik utca közelében. Pénzüldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajóajegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesít.
PENNSYLVANIA ÁLLAM.
B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra. Pénzüldések Magyarországra és Európára bármely részbe olesón, gyorsan és biztosan. Hajóajegyek az összes vonalakon az ó-hazába szeptől olesóiban nem kaphatók.
FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alapítóké \$500,000.00, tartalékai és szét nem osztott nyeresémény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.
KAIL G. ARPAD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzüldés.
FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg. Összes tőke \$450,000.00. Bankbetéteket elfogad. Pénzüldés és hajóajegyiroda.
SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120-122 Wyoming Ave. Tőke 100,000 dollár. Fülösleg 500,000 dollár. Szakképzett-Pennsylvániának legrégibb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.
THE BRIDGEPORT BANK & TRUST COMPANY, Corner Main and Lincoln Avenue, Bridgeport, Ohio. Pénzt kamatoztat, küll az ó-hazába. Hajóajegyeket elárusít minden vonalra. Hazai hajóajegyeket gyorsan és jutányosan elintéz.
PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, Ohio. Államilag engedélyezett hajóajegy-, pénzüldés-és közjegyzői iroda.
PERCEZEL LAJOS, 532-534 Pearl street, Cleveland.

WISCONSIN ÁLLAM.
MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajóajegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.
NEW JERSEY ÁLLAM.
RIZSAK JANOS, 127 Second street, Passaic. Pénzüldés és hajóajegy. Bármilyen okiratokat elkészít.
JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzüldés, hajóajegyiroda és közjegyzői hivatal.

WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzüldés és hajóajegyüzlete. Házak, telkek vétele és eladása.
NEMETH JANOS, new yorki bankár, passaic fiók pénzüldés- és hajóajegy-üzlete: 150-2 street, Passaic.
SZABÓ LAJOS, Chrome. Pénzüldés. Hajóajegyiroda. Tanács és utbagazítás ingyen. A vidék egyedüli magyar közjegyzője.

CONNECTICUT ÁLLAM.
BANDRE ANDRAS, 606 Bostwick Ave., Bridgeport. Pénzüldéseket gyorsan és pontosan követvít, hajóajegyeket a legjobb vonalakra árusít, közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesített. A saját házában lakik.

INDIANA ÁLLAM.
INDIANA TRUST AND SAVINGS BANK, 3338 Mich. Avenue, Indiana Harbor. Pénzt kamatoztatásra elfogad, pénzüldéseket eszközöl az ó-hazába gyorsan és biztosan. Hajóajegyek minden vonalra. Közjegyzői hivatal. Telkeket elad és házipénztárs kölcsönököt előlegez.

Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. E. Floto.
THE YOUGH NATIONAL BANK
of CONNELSVILLE, Pa.
Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet. A connelsvillai és környékbeli magyarság figyelembe ajánljuk.

HUNFALVY HUGO
HITES ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS,
közjegyzői hivatal.
Iroda a főpostával szemben.
231 BROADWAY, New York City.

WÁRADY LAJOS
Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése.
PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZÁBA.
Az összes hajóvonalak képviselője.
HAZAK VÉTELE ES ELADASA.
Magyar közjegyző.
449 S. Broad St., Trenton, N. J.

KAIL G. ARPAD
BANK ÉS HAJÓJEGYÜZLETE
— Alapított 1890-ben. —
Közjegyzői iroda egy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzüldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.
UNIONTOWN, Pa., W. MAIN STREET.

Magyarországi törvénycsarnok.

Aki a detektív akarta megcsalni. — Az óvónó halálos szerelme. — Aki kevesli a büntetését.

200 forintért 20 falut! Egy Haller-grófnó nyomora.

A főváros melletti Nagykáta községben éheznek és nyomorog a gróf Haller Oszkárné született Rindsmaul grófnő, akinek az őse I. József császár életének megmentője, „Kneuring” lovag volt, akinek a legközelebbi rokonai osztrák miniszterek, főpapok, tábornokok és csillagkeresztes hölgyek voltak, aki huga gróf Toldy Horváth János tábornoknak. Éheznek az első férjével való leányával, gróf Lázár Etelekával. Most 80 éves és ripastruppokkal vándorol, 50 éves korában pedig 200 forintért elherdálta 20 falut magábfoglaló birtokait, mert akkor még nem vezetett a széki hegyekre vasut, nem kapott pénzt a földjére és mert mindenáron vándorolni akart a ripastrupp, melyet vendégszerető házába fogadott! Ebben az időben történt, hogy két urienber jelentkezett az özvegnél. Az egyik Giacomozzí Virgil volt. Ezek beugratták a szerencsétlen asszonyt a birtokeladába.

Elvették a teleknyvi kivonatokat, a melyekből kiitt, hogy a grófnő és leánya, gróf Lázár Eteleka tulajdonait, Gyergyószentmiklós, Gyergyótekerőpatak, Gyergyóújfalú, Kilyenfalva, Alfalu, Szárhely, Ditro, Vasláb, Borszék, Holló, Tölgyes, Zsedánpatak, Tikos, Domok, Almás, Fülpe és Galeozán helységekben levő erdők és puszták képezik. Az ajánlatot Giacomozzí vette meg. — Az összes birtokot — mondotta — hajlandók vagyunk örök áron készpénzen, kétszáz pengő forintokért megvenni.

A grófné elfogadta az ajánlatot. Ez nem mese. Ez a legkomolyabb valóság. Bizonyítja az 1886. október 25-én, 6-Topliceán kelt örökös szerződés, amely a vendék és eladók között létrejött. Ki van köteve benne, hogy a vásárba beleértendők a borszék ásványvízforrások is. Pedig a híres borszék ásványvízforrások, a melyeket ismernek az egész világon, egy-magában véve több százezer korona értéket képviselnek. Ugyiszet sok százezer koronát értek meg az arányosítási és urbéri jogok, amelyeket az állam később drága pénzen váltott meg. Megjegyzendő, hogy az összes ingatlanok tehermentesek voltak. A szerződés kikötötte azt is, hogy az eladók a maguk és leszármazók nevén lemondanak minden utólagos perorvoslatról s a szerződést végérvényesen ismerte el, azt soha meg nem támadják.

A szerencsétlen asszony most néhány jó barátjának segítségével megpróbálja könnyelműen eldobott vagyonának visszaszerzését. Úgyét átadta dr. Havas Béla fővárosi ügyvédnek, hogy a jónak látja, indítson pert Giacomozzíék ellen. Az ügyvéd arra az állápontra helyezkedett, hogy a nő, amikor töle a falvakat nevetésesen és botránnyosan olesó áron megvásárolták, szorult anyagi helyzetben volt s a vendék ezt a kényszerhelyzetet kihasználta; szóval megtevésztés esete forog fenn. Mivelhogy azonban a millió pör bélyegkölségei rengeteg sokba kerültek volna, egyelőre csak negyvenezer korona erejéik és a szerződés érvénytelensége miatt indította a pört, amely a eskiszeredai törvényszék által fel is vétett.

A bűnvilágban megszokássá válik minden hihetlenség, ez a cinikus gyilkosság azonban érthetetlen lelki háttérrel itt is bámúlta szemlét.

Budakalázon most, Szent István-napján, hajnalban anyósát, Gröschl Jánosnét Wimme Antal pilisborosjenői földmives megölte. Hajnali két óra tájban felkelt Gröschlné, hogy a lovaknak enni adjon. Alig, hogy kilépett a házból, néhány pillanattal mulva férje hangos sikolyt hallott az udvarról. Midőn erre kiséttet, ott találta feleségét haldoklóva az istálló ajtajában, hatalmas késszurástól vérezve. A szegény asszony néhány perc múlva meghalt, anélkül azonban, hogy gyilkosát meg tudta volna nevezni.

A vizsgálat során kiderült, hogy Gröschlné ellenséges viszonyban volt ve-jével, Wimme Antal pilisborosjenői földmivesrel. A vizsgálóbíró erre Wimme Antalt fogta kérdőre, ez azonban Szimeth István nevű barátjával igazolta, hogy a gyilkosság idejében ezzel együtt borozgatótt. Egyszerre váratlan fordulat történt. Az alibitánaként kihallgatott Szimeth István értesülvén arról, hogy Wim-me őt egy bűnesemény elpalástolásában használta fel tanuként, lelkiismeret-furdalástól gyötörve, önként jelentkezett a vizsgálóbíró előtt és beismerte, hogy ő csak Wimme kérésére bizonyította azt,

hogy a gyilkosság elkövetésének időpontjában ezzel együtt volt. Most aztán a vizsgálóbíró újból vallatára fogta Wimmet, aki hosszas faggatás után beismerte, hogy anyósát ő szurta le. Már hosszabb idő óta boldogtalan családi életet élt és ennek okozójául sógorát, Gröschl Henriket tartotta. Elhatározta, hogy végre leszámol sógorával. Szent István napján hajnalban odalopódzott apósának portájára és a magával hozott konyhakéssel az udvaron alvó Gröschl Henriket akarta agyonszúrni. Midőn már szurásra emelte fel a kést, ebben a pillanatban a házrózó kutya az udvaron ugatni kezdett. Nehogy felfedezzék ottlétét, gyorsan bemenekült az istállóba. Néhány perc múlva kijött az anyósa, hogy a lovakat meg-ettesse. Ha már sógorát megböszülni nem tudta, — gondolta magában — akkor az anyósón áll boszút. Így aztán az istállóba belépő anyósa oldalába döfte a kést.

Szvorényi János 54 éves gyümölcsárusnak már sok baja volt a büntetőtörvény-székkel, amely öt különböző csalákos és pénzhamisítás miatt többször el is ítélte. Mikor legutóbb szabadlábra került ez év tavaszán, felkereste volt elzetársát, Manheim Jakobot, s nagy bizalmasan öt-tesére adta, hogy sikerült egy olyan ö- koronásokat gyártó pénzhamisítógépre szert tennie, amelylyel a hiszékeny embe- reket könnyen be lehet eszni. Kérte Manheimot, hogy erre a gépre szerezzen neki bevét. Manheim Jakab Szvorényi találmányáról értesítette a rendőrséget, a mely Krecsányi Kálmán detektívönök utasítására kiküldötte Harman János detektívét, hogy tárgyaljon Szvorényivel a pénzhamisítógép megszerzése tárgyá- ban. A detektív magát vidéki kormán- rosának adván ki, sikerült Szvorényi bi- zalmába férkőznie, s midőn a hosszas al- kudozások után a pénzhamisítógép árát kellett fizetnie, az elrejtőzött többi de- tektívek lefűltek Szvorényit és elvették töle a csalásra használt gépet. Szvorényi felett a napokban itélkezett a budapesti büntető törvényszék, amely hathónapi fogházra ítélte a furfangos és furfangos kelepezebe került csalót.

Fábian Lajos algyógyi nős gazdasági szaktanító a mult év elején szerelmi vi- szonyt kezdett I. Mariška felvezni öv- nővel, aki társadalmi állásából kifolyó- lag, de állása megtarthatása végett is mindenáron szabadulni akart a szerelmi viszony következményeitől és ezt tiltott operációval akarta elérni. Az operá- cióba azonban belehalt. A torjai bünt- ető törvényszék Bede Károlyné szülész- nőt az operációért háromévi börtönre, Fábian Lajos tanítót pedig mint bünsé- gédett, száz korona pénzbüntetésre ítélte, melyet most a Kuria helybenhagyott.

Egy konfidens bűnös véletlenül meg- szivlelendő igazságokat vágott a bírósá- gok fejéhez, miközben a legvisszább helyzetbe keveredett, amennyiben erélye- sen keveselte a reá szabott büntetését. Az érdekes esetről a következőket olvassuk: Lázny Mihály budapesti kocsis Lau- bacher Ernőnél volt alkalmazásban és az e minőségében beszédet pénz nem adta át gazdájának, hanem magának tartotta meg. A tárgyaláson a bíróság a beismerésben levő kocsiest hat hónapi börtönre ítélte, amelyből egy hónapot az elszene- dett vizsgálati fogsággal kitöltöttek vett. Az ítélet kihirdetése után Mányi in- gerült hangon vonta kérdőre az elnököt, hogy miért nem adtak neki legalább is kilenc hónapot; így legalább májusban szabadul volna ki, nem pedig januárban, amikor nehéz munkát kapni. Az elnök rendutasította a vádlottat, aki erre lár- mázni kezdett és kifakadt, hogy a bírósá- g kényszeríti a szegény embereket lo- pársra azzal, hogy öv büntetését szab ki, amelyet rendszerint telen töltének ki, a mikor pedig alig tudnak állást szerezni maguknak. Csak nehezen lehetett elsitá- titani a lárnozó kocsiest, akit a börtönör levitt a börtönbe.

Amerikai törvénycsarnok.

A koldulás művészete. A napokban ve- zették a bíróság elő William Fosterit, akit a rendőrség a „koldusművészek” nevez. Foster nemrég töltött ki egy kéthóna- pos büntetését, melyre esavargás miatt ítélték. Azelőtt egy évvel családjával még a Clarendon-szálló egy fényes lak- osztályában lakott, melyben valamikor a welszi herceg volt megszállva. A letar- toztatás tekintélyes emberek panszára történt, akik számos kolduló levelet kap- tak Fosterától. A levelek tenorja az volt, hogy Fosternek értékes bányái vannak, de szüksége van egy kis pénzre a kiha- sználáshoz. Több mint 200 embert zakla- tott ily módon levelekkel, melyekből John D. Rockefeller is kapott egyet. Si-

A BEVÁNDORLÓ

Minden kishirdetés TIZ szög — 25 cent. — Minden további szó 2 cent. Kishirdetésekre előre fizetendő.

KISHIRDETÉSEKET ad a „Bevándorló” minden győke és a kiadóhivatal: 7 East 13 street, New York.

KIS HIRDETÉSEK

EGYHAZI ÉRTESÍTÉS. A new yorki 14-ik utca és 2-ik Avenue sarkán levő ref. egyház lelkesze: HARSÁNYI LASZLÓ. Istenírtizetelet minden vasárnap d. e. 11 órakor. Lelkészlak: 214-6 E., 11-ik utca. Telephone: 730 Orchard.

A COLUMBUSI ÉS VIDEKI MAGYAR REF. EGYHÁZ. A lelkipásztor ezime: Rev. ALEX. SZÉKELY, 1764 S. Washington Ave. Istenírtizetelet minden vasárnap délelőtt 10 órakor, délután 3 órakor, vasárnap iskolá delu- tán 2 órakor.

Nov Brunwick és Vidéke magyarságnak figyelmébe! Alulírott a Continental Casualty Co., a legnagyobb és legerősebb biztosító társaság képviselőivel lettem megbízva New Brunswick lakhelylyel. Társaságunk fizet, (a foglalkozás minősége szerint) lavi \$1.00 befizetésre, \$20-tól \$50-ig lavi betegséggé, ugyanannyi baleseti díjat és 100 dollártól 500 dollárig haláleseti díjat. 50-100 60 éva korig külön feltétel. Társasá- gunk \$500,000 dollárt fizetett már ki tagjainak. Beíratási díj \$2.00. Beíratkozni csakis vasár- nap lehet. Neilson Street 303., II. floor, New Brunswick. (a szövé gyár mellett). Fabók Vincze, megbízott.

E. pület.

teljes felszereléssel kőbászgyára, vidéki hely- en olesó áron és kedvező feltételek mellett el- adó. Az épületben hatszobás és fürdőszobás lak- ás is van. Ajánlkozók forduljanak részletekért a „Bevándorló” kiadóhivatalához: 327 East 13 street, New York. A város nagy magyar telep, ahol egy kőbászgyáros már a magyarságot is megélt, mert ilyféle üzletember nincsen az egész városban.

ANGOLBAN

privát oktatást mérsékelt árak mellett ad B. Schweitzer, 426 East 79 street, New York.

KERESSEM

Onyiga Györgyné, született Róza Julia husz- éves feleségemet, aki folyó hó 19-én nyomtal- nult el. Kérem azokat, akik hollétéről va- lamit tudnak, hogy azt velem közölni szíve- sen kérem. Onyiga György, care of Szalay Gyula, 292 Pine street, Bridgeport, Conn.

Bridgeporton

Jó forgalmu szalon minden felszereléssel, hozzá- való kényelmes lakással eladó. Bővebb felvilá- gosítással szolgál a Bevándorló irodavezetője: Rényi Jenő, 249 spruce street, Bridgeport, Conn. (3 szor.)

Olcso ház

eladó Bridgeporton. Jó karban levő, minden hozzávaló felszereléssel, két év előtt épült, egy eszlán ház a Lenox Highen, a érártól tíz perc- re öv farmon eladó, hogy arra marizost vehet felereszben. Öt lottal \$1200. Egy lottal \$9000. Bővebbet Kádár Lajos üzletében, 333 Hancock Ave., Bridgeport, Conn.

került ily módon körülbelül 807.500 dol- lárt kipumpolnia.

Foster beismerte, hogy a koldulást tu- dománynya és művészette emelte, s évek óta az ilyen tudományos koldulásból él.

A férj joga. Vane-e joga a férjnek fe- leségét akarata ellenére megcsokolni? Ez a kérdés képezte bírói eldöntés tárgyát a napokban Millville-ben, N. J.

George Shute-t letartóztatták, mert fe- lesége azzal vádolta, hogy meg akarta fojtani. A keresztkérdésekre beismerte, hogy csak megölelni és megcsokolni akarta. Ö rákiáltott, hogy hagyja ab- ba, de ez nem törődött tiltakozásával.

A bíró 10 dollár pénzbírságra ítélte a férjet, kimondva, hogy annak nincs joga feleségét az utóbbi beleegyezése ellenére megcsokolni.

A konkurrenzek temetője. A daytoni nemzeti pénzszámoló gép részvénytársá- g ellen az ügyész vádat emelt az ohioi trösztellenes törvény megsértése miatt.

A vádirat azt mondja, hogy a társaság kémei utján írto hadjáratot intéztek a versenytársak ellen, hogy megfojtsón minden versenyt.

A társaság egy ugynevezett temetőt áll- itott fel Daytonban; ez a temető a társa- g épületében van, s egy különös szobá- ból áll, melyben ki vannak állítva azon konkurrenz cégek által készített számo- lógépek mintái, melyeket a társaság tönkretett, s az üzlet abbahagyására kényszerített.

Minden egyes számológépen felírás van, mely közli az elpusztult versenytárs nevét, azok pénzbeli veszteségeit, s a bu- kás dátumát. A szobát bárki megtekin- tethi.

A vádirat szerint amint a szobát te- tőnek nevezik, épp úgy ezeket a felírá- sokat kereskedelmi sűrűveknek lehet ne- vezni, amelyeknek az a céljuk, hogy min- denkit elriasszszanak, aki a számológép-

Mrs. Szilágyi

budapesti egyetemen végzett és a new yorki Board of Health által engedélye- zett okleveles szülész. Segélyt és tá- náscot nyújt, a legnehezebb szülések- nél is. 111 St. Marks Pl., E. 8th St., New York, az Ave. A és E 13th Ave. közl.

A NAP

A magyar utjégitás szentesítője, Magyarorszá- g legfőbb és legterjedtebb napilapja. Feltetés szerkesztője: BRAUN SANDOR. Politikai főmunkatársai: Bródy Sándor, Lengyel Zoltán és dr. Kalmar Antal. A NAP a 45-ös eszemény legújabb katonája s a 67-es politika legkérlehetőtlenebb üldözője. A NAP nemcsak a legkittűnőbb lap, de a LEGOLCSÓBB IS. Előfizetés Amerika területére egész évre \$5.— Félévre \$3.— Hónapról-hónapra \$1.25 Mutatványzákokat készséggel küld: A NAP kiadóhivatala: (szept. 14, 17, 21) Budapest, VIII. ker., Rókk Szilárd-utca 9. sz.

KALAUZ.

A SZENT PÉTER ÉS PAL MUNKÁS BE- TEGSEGÉLYTŐ EGYLET. Alapítva: 1909. A tisztikar: Elnök: Vasli András, alelnök: Fodor Károly, titkár: Dörner Károly, jegyző: Szél János, pénztáros: Takács János, ellenőr: Barna Ferenc, zászlótartók: Tóth Pál, Balázs András, betegápolgatók: W. Takács József, Katona Mik- lós. A titkári ezime: Dörner Károly, c. o. Roth Bank, Box 442 McKeesport, Pa. Az egylet tagja lehet minden tisztességes ke- resztény magyar ember.

HA NEM BESZÉL ANGOLUL

és ha akarja tudni, akkor küldje be a nevét és pontos ezime: MANDEL ERNŐK 6 májdi felvilágosítást fog küldeni, hogyan lehet megtanulni három hónap alatt. Tandíj 2 dollár havonta. 61 AVENUE A. — NEW YORK, N. Y.

gyártás terén konkurrenzit akar es- nálni a társaságnak.

Az udvarias elárusító. Morris Starr elárusító főnökei nézete szerint tulságos udvarias volt a vevőköz, s azért elhatá- rozta, hogy titokban megfigyelik. Szom- baton aztán rajtaespték, hogy egy ve- tőtt átvette az eladásért befolyt össze- get, de azt elfelejtette a pénztárosnak át- adni. Midőn le akarták tartóztatni, mér- gett vett be.

Elvittek a rabkórházba, hol az orvosok szerint pár nap alatt fel fog gyógyulni. Az elárusító orosz származású, s az Aisenstein & Woronock ékszerárus ezé- nél volt alkalmazva.

A császár testőre. Friedrich August Wilhelm von Moltke Heinemann, aki gazdag lipsei szülők gyermeke, s vala- mikor hadnagy volt a német császár test- őrezredében, a napokban rongyos ruhá- ban, lekonyult bajuszsal állott a new yorki bíróság előtt csalással vádolva.

Friedrich stb. két évvel ezelőt jött Amerikába, hogy itt vagyonot szerezzen, de kísérlete nem sikerült. Egy napon pénzszükében lévő. ötdolláros eseket hamisított, melyet beváltott. A esek vizsajott s Friedrich stb.-t a bíróság hat hónapra Blackwell Islandra küldte.

I. A. GAREE

1064 MARKET ST., WHEELING, W. VA. Tiszta Rye és Bourbon whiskey, kitünő borok, gin, cognac, rum, kümmel, tör- köly, szilviorium és minden más ital. A LEGJOBB MINŐSÉGŰ PALACZ- KOZOTT WHISKEY KVARTJA 80 CENTTŐL EGY DOLLÁRIG. — Sör nagyban való eladása. —

Szüreti multság

NEW YORKBAN. TARTJA A VERHOVAY-EGYLET 38-IK FÜKJÁ most szombaton, szeptember 18-án a Progress Hallban.

érdekes versenye, amelyek értékes nyereményekkel járnak. BELEPTI DÍJ 25 CENT. — BUHATÁR 10 CENT. Kezdeté este 8 órakor. Mindenkit szívesen látunk.

Üzletvezető,

magyar keresetkís olesó áru házeltek eladása körül. A telkek a New Jersey állambeli Cran- fordban vannak, 18 mérföldnyire New Yorktól. Készpénzfizetés és százálek. Kell, hogy angolul beszéljen. Szorgalmas ember számára a legjobb alkalom arra, hogy hetenként 75 dollártól 100 dollárig keressen. Tapasztalat egyáltalán nem szükséges. Jó ajánló-levelek ellenben megkö- veteltetnek. Jelentkezok délelőtti 10 és 12 óra között jöjjenek New Yorkban a Broadway 115 számú épületének 1525. számú irodahelyiségébe és kérdéskösdjének Mr. COWLEY után. (szept. 14, 17, 21)

Borbélyüzlet

Perth Amboyban, két székkel, olesó áron eladó. Bővebbet megtudhatni: 423 Me- chanich street, Perth Amboy, N. J. (2-szer.)

MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY)

Pittsburg, Pa. — Alapítva 1905-ben. — Igazgatósági üléset tartja minden hónapban saját helyiségében. 433 Fourth Ave., Pittsburg, Pa. Elnök: Öhegyi János, t. elnök: Király E. József, alelnök: Magyar András, pénztárnok: Horváth János, titkár: Kohári Bertalan, ügyészek: W. Clyde Grubbs, T. Chalm. Durf, magyar ügyész és közjegyző: Dósb István, ellenőrök: Kovács Rudolf, Stugner János. Igazgatók: Pittsburgban Horváth János, Magy- ar András. Connellville és vidékén: Kollé- szár István. Traverskn és vidékén: Kránitz Kálmán. Flemingspark és Pittokban: Kurve Vendel. Bruceton és vidékén: Kánya Gábor. McKeesportban: Kánya Gusztáv. Tragerben Lengyel János. Ambridgeben: Szabó János. Irvinben: Kopházi József. Dumkirben: Simon József. New Brightonban: Görös Kálmán. Duquesneban: Gogolya András. Coleyban (Castle Shannon) Báthory István. Leechburgban: Soltész János. Preston, Burdinen és vi- dékén: Géci Imre, Hadnagy Ádám. Pricedalen: Krajnyák András. Coal Bluff-Shire Oaokson: Herspold István. Coal Center és vi- dékén: Jakubik János, Andó József. Wickha- venben: Szabados István. W. Leisenringben: Elek András. Uniontownban: Matuly Zoltán. Lyndorán: Magetti Géza. Expediten: Szunyogh Ferenc. Vintonalélen: Olesányi La- jos. Blackburnon: Zborai János. Adelaiden: Mihók György. Leitsringen: 3 Vízny János. Star Junctionban: Kéles István. Largen: Pésó János. Connorville: Gyurkovics József, Lock No. 3. Mitró János.

RIZSAK JÁNOS

passzici pénzüldő budapesti irodája VII., KIRÁLY-UTCA 193. SZÁM ALATT van. Irodavezető: RIZSAK MIHALY.

KERESTETÉS.

Venezes András koronozó, győrmegyei illetőségű honfitársat vagy a róla tudó- kat felhívjuk, hogy fontos családi ügy- ben írja meg a ezimét a Bevándorló ehi- cagoi irodájába: 120—122 Locust street, Chicago, Ill. — Venezes már két év óta Wisconsin államban tartózkodik.

MRS. BÉRESSY

okleveles magyar szülész női bete- geséghez ért. Szüléseket a házán is elfogad. Ezime: Mrs. J. Bérésy, 132 seventh street, cor- ner Avenue B, New York.

Nők és férfiak!

Nekünk van a legnagyobb orvosi gyakorla- tunk a magyarok között az Egyesült Állam- ban és Kanadában. Sok év óta férfi és női betegségek gyógyí- tásának szenteltük magunkat. Kik alapos, lelkiismeretes gyógyulást keres- nek szakartott, tapasztalt európai orvosoknál. — Kik alaposan vizsgálják, kezelnek sziv, tü- dő, ideg, máj, gyomor, vese, hólyag, bór- száj, szem, fül-, orrbetegségeket, nem gyot- rosgot, aranyér, köcsvénylátást, vérme- rgezet, hágyászatot, húgyúsi, heiféreg és bár- mily titkos betegségeket. — azok bizalommal for- duljanak hozzánk. Mi rövid idő alatt kezelünk mindennemű tit- kos, bűs és kiűsö bűsokat, daganatokat (mí- rigy, torokdaganat), vérbajokat, elengyült (fő- rierő), impotenciát, ifjúkori bűnös s kihágoz- kovetkészményeit és mindennemű nem betegsé- get. Jelszavunk: a beteg alapos és lelkiismeretes kezelése, annak megőlézése. Ha a bajt gyógyíthatatlannak találjuk, azt kezelé- re nem vállalkozunk el és őszintén meg- mondjuk. Gyógykezelésünk teljesen fájdalom nélkül és nem akadályoz senkit munkájában; ezeket gyógyítunk este. Tanácsért forduljon hozzánk; ez semmire sem kerül; ha baja van, jöjjen azonban, ne ha- lazassa boldogsá- ra. Ha személyesen nem jöh- ön, írjon. Fel vagyunk szerelve, legújabb villamos- készülékekkel, közzegnyújtással (mely a test keresztülvilágítását teszi lehetővé) és a jelenkori orvosi tudomány minden legkötöle- telőbb eszközével. Vizeleletemzet elváltatunk; mérgeket gyógy- szerorokban nem alkalmazunk. Mi New York államban törvényileg be va- gyonk jegyezve.

Dr. Landes, Dr. Rankin, Dr. Roger, Dr. Shattuck, orvosok a

Bécsi Orvosok Intézetében. 140 E. 22 STREET, NEW YORK CITY. 3-ik és Lexington Ave. között. BENEDELÉS: Reggel 9-től este 8-ig. VÁSÁRLÁS: Reggel 9-től d. u. 4-ig.